

ÇOCUKLARIN NİLÜFER'i İÇİN

ÇOCUK HAKLARI

ÇALIŞTAYI

RAPORU

10 Ocak 2025

SAĞLIK HAKKI

KORUNMA HAKKI

**EĞİTİM HAKKI ve
FIRSAT EŞİTLİĞİ**

**OYUN HAKKI ve
ÖZGÜRLÜKLER**

KATILIM HAKKI

Yayına Hazırlayanlar

- Okan ŞAHİN - Başkan Yardımcısı
- Emrah ASLAN - Sosyal Destek Hizmetleri Müdürü
- Elifhan KÖSE ÇAL - Nilüfer Kent Konseyi Genel Sekreteri
- Gülşah TOY KAPLAN - Organizasyon Sorumlusu
- Nehir MERİNSLU ÖZDEMİR - Organizasyon Sorumlusu
- Ali SEVİLEN - Organizasyon Sorumlusu
- Pınar EREN - Nilüfer Kent Konseyi Çocuk Meclisi Kolaylaştırıcısı
- Ebru ATİK - Sağlık Hakkı Masası Raportörü, Çocuklarla Düzenlenen Atölye ve Toplantıların Yürütücüsü
- Merve YALÇINKAYA - Korunma Hakkı Masası Raportörü
- Tuğba EGEMENOĞLU - Eğitim Hakkı ve Fırsat Eşitliği Masası Raportörü
- Özge ATALAY - Eğitim Hakkı ve Fırsat Eşitliği Masası Raportörü
- Kübra DİNÇER - Oyun ve Özgürlükler Masası Raportörü
- İpek TANARSLAN - Oyun ve Özgürlükler Masası Raportörü
- Özlem AKDAĞ - Katılım Hakkı Masası Raportörü
- Seda CEBECİ - Katılım Hakkı Masası Raportörü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	4
ÇOCUK HAKLARI ÇALIŞTAYININ AMACI VE KAPSAMI	5
KONUŞMACILAR	6
KATKI SUNAN KURUM VE KURULUŞLAR*	7
ÇALIŞTAY PROGRAMI	8
ÇALIŞTAY ÖNCESİNDE ÇOCUKLARLA DÜZENLENEN ATÖLYELER	8
KONUŞMALAR / SUNUMLAR	10
ÇALIŞTAYDA VE ÇOCUKLARLA YAPILAN DEĞERLENDİRME TOPLANTILARINDA ELDE EDİLEN ÇIKTILAR	10
Sağlık Hakkı	12
Korunma Hakkı	13
Eğitim Hakkı ve Fırsat Eşitliği	15
Oyun Hakkı ve Özgürlükler	18
Katılım Hakkı.....	20
SONUÇ.....	23
SAĞLIK HAKKI KAPSAMINDAKİ HEDEF VE FAALİYETLER.....	23
KORUNMA HAKKI KAPSAMINDAKİ HEDEF VE FAALİYETLER	25
EĞİTİM HAKKI VE FIRSAT EŞİTLİĞİ KAPSAMINDAKİ HEDEF VE FAALİYETLER	27
OYUN HAKKI VE ÖZGÜRLÜKLER KAPSAMINDA HEDEF VE FAALİYETLER	28
KATILIM HAKKI KAPSAMINDAKİ HEDEF VE FAALİYETLER	29
SON SÖZ	31

ÖNSÖZ

Değerli Nilüferliler,

Çocukların Nilüfer’i için çok değerli ve samimi bir çabayla Çocuk Hakları Çalıştayı’nda buluştuk. Belediyemizde çocuklara yönelik farklı alanlarda hizmet sunan arkadaşlarımızla birlikte; çocuk hakları alanında uzman kişileri, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarından temsilcileri ve akademisyenleri ağırladık. Birlikte önemli ve güzel bir yapının temelini attığımıza inanıyorum.

Günümüzde temel haklara erişimde zorluklar yaşanmakta; yoksullukla, güvensizlikle, özgür ifadenin önündeki engellerle mücadele yaşamın her alanında sürmektedir. Farklılıkların ve ihtiyaçların yeterince görülmediği bu ortamda, herkes için olduğu gibi çocuklar için de daha fazla çalışmak, üretmek ve fırsatlar sağlamak bizim en önemli sorumluluklarımızdan biri haline gelmiştir. Bizler bu sorumluluğun farkında olarak çocukların ihtiyaçlarını önceliklendiren politikalar geliştirmek için adımlar atıyoruz.

Yaptığımız çalışmalara yön vermek ve hak temelli bakış açısını geliştirmek için sağlık, eğitim, korunma, katılım, özgürlükler ve diğer alanlarda daha çok istişare etmemiz gerekiyor. Bu çalıştayda, Nilüfer’in yerel özelliklerini ve ihtiyaçlarını da dikkate alarak çocuk çalışmalarına ilişkin çerçevemizi ve önceliklerimizi belirlemeyi hedefledik. Çok değerli geribildirimler elde ettiğimizi inanıyoruz.

Biz, çocukların tüm gelişim alanlarında eşit şekilde desteklendiği, karar süreçlerinde yer aldığı, çocuklar için ve çocuklarla birlikte tasarlanan bir Nilüfer’i inşa etmeye kararlıyız. Çocukların yalnızca geleceğimiz değil, bugün kentimizin aktif bireyleri olduğu bilinciyle; katılımcı, kapsayıcı ve sürdürülebilir adımlar atmaya devam edeceğiz.

Nilüfer Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü ve Nilüfer Kent Konseyi iş birliği ile gerçekleştirilen çalıştaya konuşmacı ve moderatör olarak değerli katkılar sunan Nilüfer İnceman Akgün, Sehra Aksu, Seda Akço, Sinem Sefa Akay, Gözde Durmuş, Gizem Kıyıcı, Hasan Deniz, Esra Güneş ve Gökçe Baltacı’ya teşekkürlerimi sunarım. Çalıştay öncesinde düzenlediğimiz hazırlık atölyeleri ile sonrasında gerçekleştirdiğimiz değerlendirme toplantılarına katılarak görüş ve duygularını bizimle paylaşan Kadın ve Çocuk Akademileri’nden ve Nilüfer Çocuk Meclisi’nden tüm çocuklara yürekten teşekkür ederim. Ayrıca çalıştayı hayata geçirilmesinde emeği olan çalışma arkadaşlarım ve katılım gösteren tüm uzmanlar, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları temsilcilerine ve akademisyenlerimize teşekkür ederim.

Şadi ÖZDEMİR

Nilüfer Belediye Başkanı

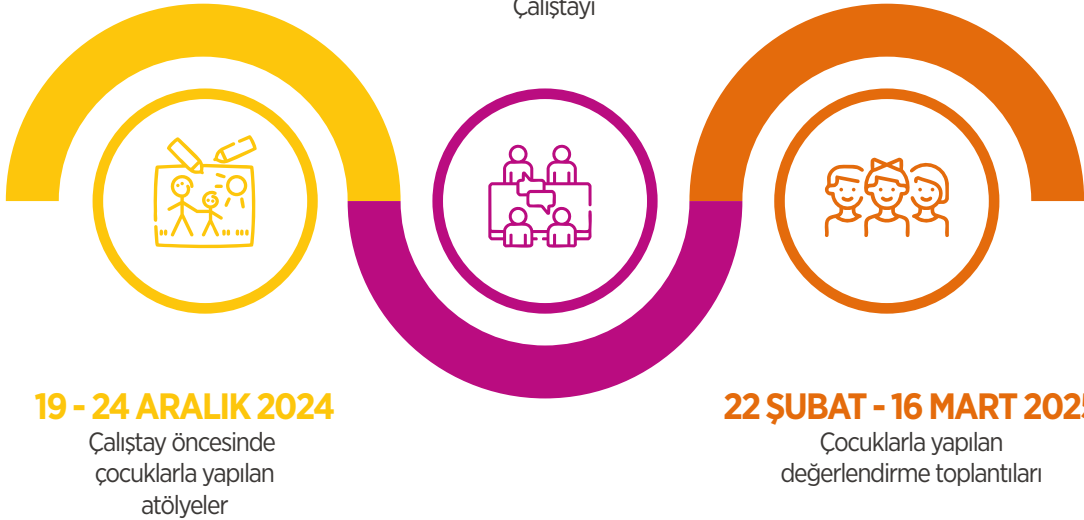
ÇOCUK HAKLARI ÇALIŞTAYININ AMACI VE KAPSAMI

Yerel yönetimlerin çocuklarla doğrudan ve dolaylı olarak ilişkili birçok hizmet alanı bulunmaktadır. Bu hizmetleri, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni dayanak alarak ve çocuğun üstün yararı ilkesini koruyarak sürdürmek, yerel yönetimlerin sorumlulukları arasındadır. Nilüfer Belediyesi bu alandaki etki ve sorumluluğunun farkında olarak; kurumda ortak bir bakış açısı oluşturmak, hak temelli anlayışı merkeze almak, paydaş kurumların ve çocukların beklentilerini anlamak, hedef ve önceliklerini bu beklentilere göre düzenlemek amacıyla Nilüfer Kent Konseyi iş birliğiyle Çocukların Nilüfer'i İçin Çocuk Hakları Çalıştayı'nı gerçekleştirmiştir. Nilüfer Belediyesi'nin çocuk hakları alanında düzenlediği bu ilk çalıştayda, çocuklarla buluşan hizmetler için hem yöntem hem çözüm önerilerini kapsayan bir yol haritasına ulaşmak, öncelik olarak belirlenmiştir. Tüm hizmetleri kapsayan bir içerik oluşturmak amacıyla konular; sağlık hakkı, korunma hakkı, eğitim hakkı ve fırsat eşitliği, oyun hakkı ve özgürlükler, katılım hakkı olarak belirlenmiştir. Bu alanlarda halihazırda yürütülen hizmetlerin değerlendirilmesi, yeni hizmet alanlarının açılması ve çocukların karar mekanizmalarında etkililiğinin artırılması için öneriler alınmıştır. Nilüfer Belediyesi'nin ilgili müdürlüklerinde çalışan personellerin yanı sıra birçok kurum ve kuruluştan katılımcılar çalıştayda bulunarak katkı sağlamışlardır. Çalıştay, 44 kurum ve 300 katılımcıyla gerçekleştirilmiştir.

Çalıştay öncesinde 19 - 22 Aralık 2024 tarihleri arasında 39 çocukla çocuk haklarının ve çocukların beklentilerinin konuşulduğu atölyeler düzenlenmiştir. Çalıştay sonrasında ise 22 Şubat - 16 Mart tarihleri aralığında 53 çocukla çalıştay çıktılarının değerlendirildiği toplantılar yapılmıştır.

Çalıştay 10 Ocak 2025 Çizelgesi

Çocukların Nilüfer'i
İçin Çocuk Hakları
Çalıştayı

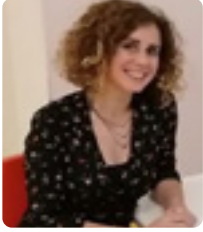

KONUŞMACILAR

Nilüfer İnceman Akgün

Panel Moderatörü

Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Psikiyatr Dr. Sehra Aksu

Sağlık Hakkı Konuşmacısı

Bursa Tabip Odası İnsan Hakları Komisyonu Başkanı

Avukat Seda Akço

Korunma Hakkı Konuşmacısı

Avukat, Hümanist Büro Kurucusu

Sinem Sefa Akay

Eğitim Hakkı ve Fırsat Eşitliği Konuşmacısı

Hak Savunucusu, Roots & Shoots Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi, Uçan Süpürge Derneği'ni temsilen Türkiye Yerel STK İnsani Forumu'nun Yürütme Kurulu Üyesi

Gizem Kıyğı

Oyun Hakkı ve Özgürlükler Konuşmacısı

Şehir Plancısı ve Kent Tarihçisi - Şehir Dedektifi Derneği Kurucusu

Gözde Durmuş

Katılım Hakkı Konuşmacısı

Çocuk Çalışmaları ve Çocuk Hakları Uzmanı

KATKI SUNAN KURUM VE KURULUŞLAR*

Anne Çocuk Eğitim Vakfı
Bursa Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
Bursa Barosu Çocuk Hakları Merkezi
Bursa Büyükşehir Belediyesi
Bursa Evlat Edinme Derneği
Bursa İl Emniyet Müdürlüğü
Bursa İl Göç İdaresi
Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Bursa İl Sağlık Müdürlüğü
Bursa Kent Konseyi
Bursa Lösemili Çocuklara Yardım Derneği
Bursa Uludağ Üniversitesi - Eğitim Bilimleri Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Mimarlık Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Uludağ Üniversitesi Yenişehir İbrahim Orhan Meslek Yüksekokulu
Bursa, Eskişehir, Bilecik Kalkınma Ajansı
Çağdaş Drama Derneği
Çağdaş Eğitim Kooperatifi Eğitim Kurumları
Eğitim Reformu Girişimi
Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
Engelli Çocuk Hakları Ağı - Bursa Down Kardeşliği Derneği, Bursa Otizmli Bireyler ile Anneleri Yardımlaşma Derneği, Mina Otizmle Yaşam Derneği
İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi
Köy Okulları Değişim Ağı
Lösemili Çocuklar Vakfı
Maya Vakfı
Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Mudanya Belediyesi
Mudanya Üniversitesi - Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sanat ve Sosyal Bilimler Fakültesi
Nilüfer Belediyesi - Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Kentsel Tasarım Müdürlüğü, Park ve Bahçeler Müdürlüğü, Kütüphane Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Hizmetleri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, Özel Kalem Müdürlüğü, Zabıta Müdürlüğü, İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü, Kırsal Hizmetler Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Basın ve Yayın Müdürlüğü, Temizlik İşleri Müdürlüğü
Nilüfer İlçe Sağlık Müdürlüğü
Nilüfer Kent Konseyi ve Çocuk Hakları Danışma Kurulu
Osmangazi Belediyesi
Osmangazi Kent Konseyi
Oyun Hareketi Derneği
Özel Gereksinimli Bireylerin Hakları Ağı
Özne Çocuk Yaşam Merkezi
Proaktif Gençlik Derneği
Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası Bursa Şubesi
Sosyal Gelişim ve Dayanışma Derneği
Şişli Belediyesi
Tarlabaşı Toplum Merkezi
Türk Psikologlar Derneği
Türkiye Aile Sağlığı ve Planlaması Vakfı
Uluslararası Çocuk Merkezi
Yıldırım Belediyesi
Zübeyde Ana Anaokulu

*Kurumlar alfabetik olarak sıralanmıştır.

ÇALIŞTAY PROGRAMI

09:00 Kayıt

09:30 Açılış Konuşmaları

10:00 **I. Oturum**

Sağlık Hakkı

Doktor Sehra Aksu

Korunma Hakkı

Avukat Seda Akço

Eğitim Hakkı ve Fırsat Eşitliği

Hak Savunucusu Sinem Sefa Akay

11:20 Ara

11:40 **II. Oturum**

Oyun Hakkı ve Özgürlükler

Şehir Plancısı Gizem Kıyıcı

Katılım Hakkı

Çocuk Hakları Uzmanı Gözde Durmuş

12:30 Öğle Yemeği

13:30 Çalıştay

15:30 Ara

15:50 Çalıştay Çıktılarının Sunumu

16:40 Kapanış

ÇALIŞTAY ÖNCESİNDE ÇOCUKLARLA DÜZENLENEN ATÖLYELER

Çalıştay öncesinde hazırlık süreci çalışmaları kapsamında çocuklarla çocuk haklarının ve beklentilerinin konuşulduğu atölyeler 19-22 Aralık 2024 tarihleri aralığında düzenlenmiş; çocuk gelişimcisi tarafından Nilüfer Belediyesi Kadın ve Çocuk Akademileri'nde 10 - 13 yaş aralığındaki 39 çocukla uygulanmış ve konuya ilişkin çıktılar elde edilmiştir.

Atölyelerin düzenlendiği Kadın ve Çocuk Akademileri; kadınların ve çocukların çeşitli sosyal çalışmalar, eğitimler ve etkinlikler ile kişisel gelişimlerini, hak bilinçlerini ve toplumsal yaşamda güçlenmelerini destekleyen merkezlerdir. Akademiler; 3'ü merkez, 5'i kırsal mahallelerde olmak üzere toplam 8 mahallede hizmet vermektedir.

Çocuk hakları ve çocukların beklentilerinin konuşulduğu atölyeler; Fethiye, Çalı ve Unçukuru Mahalleleri'nde bulunan akademilerde gerçekleştirilmiştir. Atölyelerde öncelikle çocuklara belediyenin görevleri, yetki ve sorumlulukları açıklanmıştır. Ardından çocuklara "Yaşadığım yeri seviyorum çünkü..." ve "Yaşadığım yerde keşke..." cümlelerini tamamlamaları ve böylece yaşadıkları yerde sevdikleri; olmasını istediklerini belirlemeleri istenmiştir. Her mahalle için özetlenen çıktılar tablolaştırılmıştır. Çıktılar Tablo1'de yer almaktadır.

	Çalı Mahallesi	Unçukuru Mahallesi	Fethiye Mahallesi
Yaşadığım yeri seviyorum çünkü;...	Yaşadıkları yerin doğasını, okulu- nu ve kurslardaki öğretmenlerini sevdiklerini, hevesle geldiklerini ifade etmişlerdir. Eğlence alanla- rına, doğal güzelliklere kolaylıkla ulaşabildiklerinden bahsetmiş- lerdir.	Yaşadıkları yeri sevdiklerini, akrabaları ve arkadaşları orada ikamet ettikleri için ayrılmak istemediklerini dile getirmişler- dir. Doğasını ve spor alanlarını sevdiklerini aktarmışlardır.	Yaşadıkları yerde; ulaşımın kolay olduğunu, ücretsiz eğitim alanlarının ve spor faaliyetlerine ulaşabilecekleri mekanların olduğunu ifade etmişlerdir.
Yaşadığım yerde keşke;...	Yaşadıkları yerde korkmadan tek başına markete, arkadaşına gidebilmeyi istediklerini ifade etmişlerdir. Çevrelerinin daha temiz ve düzenli olmasını ve güvenli alanların çoğalması ko- nusundaki taleplerini aktarmış- lardır.	Mahallelerine okul istemişler- dir. Ulaşım sorunu yaşamak istemediklerini yürüyerek okula gitmek istediklerini söy- lemşlerdir. Bir de daha az ödev yapmak istediklerini fazla yazı yazmaktan yorulduklarını ifade etmişlerdir.	Fethiye’de yaşayan çocuklar yaşadığı yerde; daha güvenli daha temiz ve farklı kursların, spor faaliyetlerinin daha çe- şitli olduğu bir mahalle talep etmişlerdir.

Tablo1. Çalıştay Öncesinde Çocuklarla Yapılan Atölyelerin Çıktıları

Çalıştayda, çocukların rehberliğinde ilerlemek ve doğru hedeflere yönelmek için bu çıktılar katılımcılarla paylaşılmıştır. Çıktılar; çalıştay başlangıcında sözlü anlatımla paylaşılmış olup çalıştay boyunca salonda yer alan panolarda sergilenmiştir.

KONUŞMALAR / SUNUMLAR

Program; sağlık hakkı, korunma hakkı, eğitim hakkı ve fırsat eşitliği, oyun hakkı ve özgürlükler ve katılım hakkı konularının konuşulduğu iki oturumlu panelle başlamıştır. Sağlık hakkı ile ilgili Psikiyatr Doktor Sehra Aksu, korunma hakkı ile ilgili Avukat Seda Akço, eğitim hakkı ve fırsat eşitliği ile ilgili Sinem Sefa Akay, oyun hakkı ve özgürlüklerle ilgili Gizem Kıyğı, katılım hakkı ile ilgili Gözde Durmuş, Nilüfer İnceman Akgün moderatörlüğünde konuşmalarını gerçekleştirmiştir. Öğleden sonra ise çalıştay düzenine geçilmiştir.

Sehra Aksu tarafından sağlık hakkının kapsamı, ülkemizdeki durumu ve belediyelerin sağlık hakkına yönelik hangi uygulamaları yapabileceği aktarılmıştır.

Seda Akço tarafından devletin çocuk koruma ile ilgili yükümlülükleri, ihmal ve istismarı önleme ve müdahale yöntemleri ve yerel yönetimlerin çocuk koruma politikalarında göz önünde bulundurması gereken ilkelerden bahsedilmiştir.

Sinem Sefa Akay tarafından insan haklarının tanımı ve kapsamı belirtilmiş, ardından kanunlar ve sözleşmeler çerçevesinde çocukların eğitim hakkı konusunda bilgi verilmiş ve eğitim hakkı kapsamında yerel yönetimlere düşen sorumluluklar tartışılmıştır.

Gizem Kıyğı tarafından Şehir Dedektifi'nin çalışma alanları, yerel yönetimlerle iş birlikleriyle gerçekleştirilen kentsel projeler aktarılmıştır. Sunum kapsamında çocukların kenti keşfetme ve kentte yaşama süreçlerine nasıl dahil edilebileceğinden, afet alanlarında gerçekleştirilen projelerden bahsedilmiştir.

Gözde Durmuş tarafından katılım hakkının ne olduğu ve olmadığının altı çizilmiş, Türkiye'de çocuk katılımı konusundaki girişimlere, ilgili kanun ve sözleşmelere ve çocuk katılımının ilkelerine değinilmiştir.

ÇALIŞTAYDA VE ÇOCUKLARLA YAPILAN DEĞERLENDİRME TOPLANTILARINDA ELDE EDİLEN ÇIKTILAR

Çocukların Nilüfer'i İçin Çocuk Hakları Çalıştayı'nda çocuk hakları alanında uzman kişilerle yapılan panelin ardından 138 kişiyle yarım gün süren bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay için belirlenen sağlık, koruma, eğitim ve fırsat eşitliği, oyun ve özgürlükler ve katılım temalarına yönelik hazırlanan sorular çalıştay öncesinde davetli kişi ve kurumlarla paylaşılmıştır. Beş farklı temada, bazı temalarda ikişer masa olmak üzere toplam sekiz masanın yer aldığı çalıştayda, bu sorular tartışılarak birbirinden değerli çıktılar elde edilmiştir.

Çalıştay soruları ve çıktıları, çalıştay öncesindeki atölyelere katılan çocukların yaş aralığına (10 - 13 yaş) uygun olarak sadeleştirilmiştir. Çalı, Unçukuru ve Fethiye Mahalleleri'ndeki Kadın ve Çocuk Akademileri'nde çalıştay sonrasında çocuklarla yeniden bir araya gelinmiş; çalıştay soruları ve çıktıları çocuklarla paylaşılmış, onların görüş ve katkıları alınmıştır. Ayrıca Nilüfer Kent Konseyi Çocuk Meclisi'nde yer alan çocuklarla da bir değerlendirme toplantısı düzenlenmiştir. Bu toplantılara toplam 53 çocuk katılım göstermiştir.

"Çocukların Değerlendirmeleri" başlığı altında çocukların önerileri belirtilmiştir. Hem çalıştay katılımcılarının hem çocukların değerlendirmeleri; tekrarlanan öneriler birleştirilerek, benzer alanlardaki öneriler gruplandırılarak sunulmuştur. Katılımcılar tarafından kullanılan dil sadeleştirilmiş ve bütünlüğü sağlanmıştır. Rapordan yalnızca ayrımcılık içeren sözcük ve öneriler çıkarılmıştır.

Sağlık Hakkı

Moderatör: Hasan Deniz - AÇEV Kurumsal İş Birlikleri ve Savunu Direktörü

1. Çocukların (Tipik ve atipik gelişen çocukların tamamını düşünelim) sağlık hizmetlerine erişiminin desteklenmesi için yerel yönetimler neler yapabilir?

- Evlilik müracaatında bulunan çiftlere, korunma yöntemleri ve ebeveynlik hakkında eğitimler verilebilir.
- Hamilelik süresince vatandaşlar bilgilendirilebilir ve maddi açıdan desteklenebilir.
- Koruyucu sağlık konusunda ev tespiti yapılmasından başlanarak kapsayıcı hizmetler sunulabilir.
- Koruyucu sağlık hizmetlerine kırsal mahallelerdeki vatandaşların ulaşımı sağlanabilir.
- Kırsal mahallelerde ve Aile Sağlığı Merkezleri'nin (ASM) olmadığı yerlerde mobil ASM hizmeti verilebilir.
- Sağlık Hizmetleri Müdürlüğü kurulabilir.
- Coğrafi Bilgi Sistemi'nden veri çekmek konusunda izin alınarak sağlık konusunda ilçedeki tüm verilere ulaşılabilir.
- Nilüfer Halk Sağlığı Araştırma Projesi başlatılabilir.
- Söz konusu geliştirmelerin yapılması için STK, bakanlık, üniversite ve hastaneler ile iş birliği protokolü yapılabilir.

2. Çocukların gelişimsel (Sosyal-duygusal, bilişsel, motor ve dil becerileri) sağlığını etkileyen unsurları desteklemeye yönelik yerel yönetimler neler yapabilir?

- Çocuklara yönelik gerçekleştirilen hizmetlerin tanıtımı artırılabilir.
- Belediyenin çocuk çalışmaları ile ilgili çocuklara özel bir internet sayfası oluşturulabilir: Nilüfer'de Çocuk Olmak, Çocukların Nilüfer'i gibi...
- Erken çocukluk döneminde kapsayıcılık ve toplumsal cinsiyet eşitliği gibi eğitimler planlanabilir.
- 0-18 yaş arasındaki tüm çocukların ebeveynlerini kapsayan, aktif babalığı destekleyen ebeveyn atölye ve eğitimleri planlanabilir.
- Ebeveynlere yönelik online danışmanlık hizmeti geliştirilebilir.
- Muhtarlık ve kaymakamlıkla, belediyenin ilgili birimi entegre çalışarak desteğe ihtiyacı olan vatandaşların tespiti yapılabilir ve çocuklara gelişimsel destek sunulması için programlar veya hizmetler oluşturulabilir.
- Bağımlılık geçmişi olan veya bağımlı çocuklara yönelik eğitim ve atölye çalışmaları gerçekleştirilebilir.
- Gençlik merkezleri açılabilir; fiziksel alanlar, kafeler, kütüphaneler, çocuk kulüpleri ve spor merkezleri gibi.
- Okullarla görüşülerek meslek tanıtım günleri gerçekleştirilebilir.
- Özel gereksinimli bireylere yönelik düzenlenen etkinlikler artırılabilir.
- Söz konusu geliştirmelerin yapılması için STK, bakanlık, üniversite ve hastaneler ile iş birlikleri, protokoller yapılabilir.

3. Sağlıklı, temiz ve ulaşılabilir gıdaya erişim yerel yönetimlerce nasıl desteklenebilir?

- Kent Lokantalarında çocuk menüleri oluşturulabilir.
- Sosyal tesislerde beslenme hassasiyeti olan çocuklara yönelik besinler erişilebilir hale getirilebilir.
- Nilüfer'in organik pazarlarındaki ürünler denetlenip içerikleri halk ile paylaşılabilir.
- Çocuklar hobi bahçelerinde bitkileri yetiştirebilir ve yetiştirdikleri ürünleri pazarda satmaları sağlanabilir. Üniversitenin ilgili bölümlerinde okuyan öğrencilerden destek alınabilir.
- Milli Eğitim Müdürlüğü ile protokol yapılarak okullardaki çocuklara beslenme desteği sunulabilir. Askıda Yemek uygulaması bu kapsamda genişletilebilir.
- Okul kantinleri; Sağlık ve Tarım İlçe Müdürlükleri ve belediye iş birliği ile denetlenebilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Çocukların gıdaya erişimi sağlanması için; daha çok aşevi açılabilir, ihtiyaç sahibi çocuklara ücretsiz yemek sağlanabilir.
- Okul giriş çıkışlarında çorba dağıtılabilir, ücretsiz sağlıklı atıştırmalık dağıtılabilir.
- Sağlıklı beslenme konusunda uzmanlar tarafından farkındalığı artırmak için seminerler verilebilir, beslenme konusunda aileler bilgilendirilebilir.
- Sağlıklı gıda için; meyve sebzelerin üretimi denetlenebilir, gıdalara gerekli testler yapılabilir, restoranlardaki yemeklerin içerikleri açıkça yazılabilir, marketlerde satılan ürünlerin içerikleri daha sık denetlenebilir.
- İçerik açısından çocuklara uygun olmayan lokantalarda yaş sınırı belirtilebilir.

4. Park, okul gibi çocukların sıklıkla kullandığı alanlarda temizlik sorununun çözümüne dair nasıl bir yol izlenebilir?

- Park noktalarında, belediyenin daha fazla temizlik personeli görevlendirilebilir veya farklı saatlerde çalışmaları sağlanabilir.
- Çöp kutularının üzerine görme engelliler için sesli ikazlar yapılabilir.
- Parkların bulunduğu bölgedeki okullarla iş birliği yapılarak çocuklarla birlikte parklar temizlenebilir.
- Çocuk oyun alanlarında sigara vb ürünlerin kullanımı yasaklanabilir.
- Su tasarrufunun sağlanması için parklarda çim yerine toprak, talaş zemin gibi uygulamalar faaliyete geçirilebilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Çöp kutuları sabitlenebilir, daha fazla çöp kutusu konulabilir.
- Okullara ve parklar temizlenebilir, temizlik sıklığı artırılabilir.
- Parklarda yetişkinler için ayrı alan oluşturulabilir.
- Park ve okulların temizliği ile ilgili bilgilendirici seminerler düzenlenebilir, parklara bilgilendirici afişler asılabilir.
- Yağmur suları depolama sistemi kurulabilir ve parkların temizliği bu depodan sağlanabilir.
- Parklara güvenlik görevlisi konulabilir.
- Ormanlık alanlarda ve yangın çıkarması için mangal kontrolleri daha sıkı yapılabilir.
- Parklara kamera konulabilir, kamera görüntüleriyle çöp atan kişiler tespit edilerek cezalandırılabilir, parklarda tütün kullanımı yasaklanabilir.

Korunma Hakkı

Moderatör: Seda Akço - Avukat

1. Teknoloji kullanımı ve dijital güvenlikle ilgili yerel yönetimler ne tür çalışmalar yapabilir?

- Ergenlik dönemindeki çocuklara ve ebeveynlerine, dijital okuryazarlık ve dijital şiddet konularında eğitimler planlanabilir.
- Dijital sorumluluklar ve çocuk dostu tasarımlar konularında Basın ve Yayın Müdürlüğüne eğitimler düzenlenebilir.
- Belediyenin tesislerinde çocukların dijital erişimine güvenli sınırlama getirilebilir.
- Çocuklara yönelik; dizi, film, araştırma gibi alanlarda belediye bünyesinde bir platform kurulabilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Çocuklara teknoloji kullanımı hakkında bilgilendirici/bilinçlendirici seminerler verilebilir. Okullarla iş birliği yapılarak seminerler düzenlenebilir.
- Kütüphane ve okullarda konuyla ilgili kitapçıklar bulundurulabilir.
- Ailelere bilgilendirici seminerler verilebilir.
- Çocukların ulaşabileceği dijital bir platform kurulabilir.
- Çocukları uygun olmayan içeriklerden ve akran zorbalıklarından korumak için internet kafelerde yaş sınırı belirlenebilir ve uygulanabilir.
- İnternetin ve iletişim araçlarının ebeveyn kontrolünde kullanılması sağlanabilir. Çocuk kilidi/ güvenlik kilidi/ güvenlik anahtarı/ oyun kimlik kartı gibi uygulamalar kullanılabilir.

2. Yerel yönetimlerin yayım, yayın ve paylaşımlarında kullanılan dilde çocuğu ve onun haklarını koruyacak yaklaşım nasıl geliştirilebilir?

- Belediyenin ürettiği tüm hizmetler, çocuğun üstün yararını gözetken ilkelere çerçevelenebilir.
- Belediyenin broşürleri çocuk dostu şekilde tasarlanabilir.
- Belediye yayınlarında çocuklara köşe verilebilir.
- Çocuklara yönelik yayınlar birinci ağızdan çocuk diliyle hazırlanabilir. Örneğin; “çocuğu koruyoruz” değil “haklarımı koruyorum”.
- Belediye yayınlarını hazırlarken Nilüfer Kent Konseyi Çocuk Meclisi’nden görüş alabilir.
- Belediye içerisinde kullanılan dil kapsamında çocuklara yönelik yayınları denetleyecek, içinde çocukların da olduğu bir komisyon kurulabilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Belediye Başkanı duyuruları çocukların da ilgisini çekecek şekilde daha dikkat çekici yapılabilir.
- Çocuklara özel bir uygulama yapılabilir.
- Afişler çocuklar tarafından tasarlanabilir.
- Yaşa göre tasarımlar yapılabilir.
- Tasarımlar; çocukların ilgisini çekecek şekilde, çocuk dilinde, daha renkli, oyun içerikli, dergi veya kitapçık şeklinde sunulabilir. Yanlarında ufak hediyeler verilebilir.
- Oyun alanlarının görselleştirildiği/haritalandırıldığı afişler/broşürler tasarlanabilir.
- Hem çocuklara hem yetişkinlere uygun tasarımlar tercih edilebilir.
- Afişlerde çocuklara uygun olmayan görsellerin kullanılmaması sağlanabilir. Okul ve park çevreleri gibi çocukların yoğun olduğu yerlerde siyasi ve şiddet içerikli afişler asılmayabilir.

3. Çocuk ihmal ve istismarıyla mücadele konusunda belediyelere düşen görevleri nelerdir?

- Belediye içinde çocuk ihmal ve istismarına dair bildirimlerin yapılabileceği, risk altında olan çocuğun kolay erişebileceği bir sistem kurulabilir.
- Zabıta personelleri öncelikli olmak üzere çocuklara temas eden tüm personele çocuk ihmal ve istismarını önleme hakkında eğitimler düzenlenebilir.
- Çocuk çalışmaları gerçekleştiren eğitimciler ve ebeveynler için ihmal ve istismar ile ilgili kılavuz oluşturulabilir.
- Led ekran, billboardlarda ve raketlerde çocuk istismarı ve ihmaliine karşı bilgilendirme içerikleri yayınlanabilir.
- Çocuklara yönelik mahremiyet eğitimleri verilebilir.
- Çocuklara yönelik danışmanlık merkezi kurulabilir. Bu merkezde psikolojik destek hizmeti verildiği gibi takip ve izleme çalışmaları da yapılabilir.
- Çalışan ebeveynler için ebeveynin evde olmadığı saatlerdeki güvenliği sağlamak amacıyla çocuklara yönelik etkinlik ve sosyal donatı alanları artırılabilir.
- Gece kreşi açılabilir.
- Kadın ve Çocuk Akademilerinin sayısı ve etkinliği artırılabilir.
- Zabıta bünyesinde çocuk işçiliğini önlemeye yönelik bir birim kurulabilir.
- İlçe sınırlarında çocukların ihmal ve istismarına yol açabilecek mekanların denetimi yapılabilir, gerek görülmesi halinde ruhsat iptali gerçekleştirilebilir.
- İlçenin çocuk ihmal ve istismarına yönelik risk analizi yapılabilir.
- Çocukların kullandığı alanlara yönelik (özellikle parklar) güvenlik çalışmaları yapılabilir. Örneğin; kamera ve panik butonu koyulabilir, güvenlik görevlisi görevlendirilebilir.
- İlgili kurumlarla iş birliği ve protokoller yapılarak hizmetler etkinleştirilebilir.
- Gerçekleştirilmesi önerilen düzenlemeler için Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin Mor Haritam uygulamasından yararlanılabilir.
- Çocuk Koruma Kanununda yer alan merkezler kurulabilir.
- Kadına yönelik şiddetle ilgili avuç kapatma hareketi gibi çocuk ihmal ve istismarına yönelik de bir hareket belirlenerek yaygınlaştırılabilir.

4. Akran zorbalığı ile mücadele konusunda belediye ne gibi destekler verebilir?

- Çocukların kendi yaş gruplarıyla birlikte zaman geçirmesini ve ilişki geliştirmesini sağlayan etkinlikler planlanabilir ve ortamlar yaratılabilir.
- Ayrımcılıkla mücadele ve akran zorbalığı ile ilgili eğitim ve dijital tanıtım çalışmaları gerçekleştirilebilir.
- Ebeveynlere yönelik farkındalık eğitimleri ve ebeveyn-çocuk etkinlikleri planlanabilir.
- Özel okullar, Milli Eğitim Müdürlüğü ve Sağlıklı Hayat Merkezleri ile protokoller yapılarak farkındalık çalışmaları gerçekleştirilebilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Çocukların bir araya geldiği alanlar çoğaltılabilir (futbol kursları gibi), akranların bir araya getirildiği etkinlikler daha sık düzenlenebilir.
- Oyun alanları yaş grubuna göre ayrılabilir. Örneğin: Kemerli salıncakların olduğu bölümle standart salıncakların olduğu bölümün ayrı tutulması.

- Anne babaların çocukları daha iyi yetiştirmesi için destekler sağlanabilir.
- Okullarda sunum ve afişlerle bilgilendirmeler yapılabilir.
- Okullarda müfettiş denetimleri daha sık yapılabilir. Öğretmenlerin ve yetişkinlerin öğrencileri eşit dinlemesi, öğretmenlerin aileleri daha sık bilgilendirmesi, konunun rehber öğretmenle paylaşılması sağlanabilir.
- Uyarı → öğretmene şikayet → disiplin gibi bir süreç belirlenebilir. Zorbalık yapanla toplantı yapılabilir. Bu konuların iletileceği bir şikayet kurumu olabilir.
- Kameraların olduğu alanlar çoğaltılabilir. Okullarda yalnızca koridorlarda değil sınıflarda da kamera olabilir.

5. Afet öncesi ve sonrasında çocukların korunması için kentteki kamu kurum ve kuruluşları neler yapabilir, nasıl bir iş birliği yürütebilir?

- Psikolojik destek, oyun alanlarının kurulması vb. çalışmalar planlanabilir.
- Çocukların güvenli barınma alanlarına geçişi sağlanabilir.
- Takip sistemi kurulması önceliklendirilerek, devamında acil durum grubu oluşturulabilir.

Afet Öncesi:

- Çocukların kullanacağı alanlar belirlenebilir ve bu alanların kullanımına ilişkin plan oluşturulabilir.
- Çocuklara ve ailelere yönelik farkındalık çalışmaları yapılabilir.
- Afet ile ilgili dijital bir toplanma alanlarını, destek alınabilecek merkezleri vb. bilgileri içeren platform oluşturulabilir.
- Kurumlar arası iş birliği artırılabilir.

Afet Sonrası:

- Afet sonrası çocuklara birebir temas edecek personel; afet, yas ve travma konularında bilinçlendirilebilir.
- Afet bölgesinden gelen çocukların barınma ihtiyacı belediye tarafından karşılanabilir.
- Yapılacak çalışmalar kapsamında ilgili kurumlarla koordineli çalışılabilir.
- İlk kabul merkezi kurulabilir.
- Nüfus takibi yapılarak bu bağlamda çocuk takibi yapılabilir; neredeler, ebeveynleri yaşıyor mu vs.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Afet sonrasında; çocukların oyun oynayabileceği alanlar için planlama yapılabilir. Serbest oyun alanları oluşturulabilir, çocukların oyun oynayabileceği gezici oyun alanları tasarlanabilir. Örneğin; eski bir kamyon, tır veya otobüsün düzenlenmesi gibi...
- Çocuklara psikolojik destek sağlanabilir.
- AFAD gibi ekipler tarafından afetlerle ilgili küçük gruplara bilgilendirici seminerler düzenlenebilir.
- Çocuklar için bilgilendirici oyunlar/tiyatrolar hazırlanabilir. Bina yapım aşamaları çocuklara anlatılabilir.
- Güvenli toplanma alanları, çadır kurulması için uygun alanlar oluşturulabilir, bu alanlar duyurulabilir. Deprem çantası hazırlanmasını destekleyici çalışmalar yapılabilir.
- Deprem tehlikeleri kapsamında; yüksek katlı binaların yapılmaması, dere yataklarına ev yapılmaması, bina yapımında kaliteli malzeme kullanılması, eşyaların sabitletmesi, evlerde raylı sistemin uygulanması, ağaçlandırmanın artırılması sağlanabilir.
- Evlerde depreme/yangına dayanıklı güvenilir odalar oluşturulabilir, inşa edilebilir.

Eğitim Hakkı ve Fırsat Eşitliği

Moderatörler: Öğr. Gör. Nilüfer İnceman Akgün ve Sinem Sefa Akay - Hak Savunucusu

1. Çocukların eğitim hakkını ve eğitimde fırsat eşitliğini yerel yönetimler nasıl destekleyebilir?

- Çocuk doğduktan sonra 0-3 yaş için aile destek programları oluşturulabilir. Ebeveynler; evde çocukla nasıl oynanır, nasıl kitap okunur, eğitim nasıl olmalı gibi konularda eğitimlerle desteklenebilir.
- Çocuk hakları birimi kurulabilir.
- Kadın Çocuk Akademilerinin sayısı ve niteliği artırılabilir ve diğer belediyelerde yaygınlaştırılabilir.
- Kırsal ve merkezi mahallelerde yaşayan, ekonomik zorlukları bulunan ailelerin çocuklarına; beslenme, ulaşım, kitap, kırtasiye ve kıyafet desteği sağlanabilir.
- Çocuklar için okul sonrası akademik destek ve eğlenceli etkinliklerin sağlandığı güvenli alanlar olarak etüt merkezleri yaygınlaştırılabilir. Ödevler için ebeveynlerinden destek alamayan çocuklar için de bu alanlar tercih sebebi olabilir.
- Kreş hizmetlerinin dezavantajlı bölgelerdeki çocuklara da ulaşılabilmesi için esnek modeller ve farklı yaklaşımlar benimsenebilir.

- Erken çocukluk eğitimi şu an belediye kreşlerinde 3-6 yaşı kapsamaktadır. 0-6 yaşı kapsayacak şekilde düzenlemeler yapılabilir.
- Kreşlerde nitelikli öğretmenler görevlendirilebilir ve öğretmenlerin niteliğinin artırılması için eğitimler düzenlenebilir.
- Açılan kreşler için denetim mekanizması oluşturulabilir.
- Kreşler, her çocuğun özelliklerini ve ihtiyaçlarını kapsayıcı şekilde oluşturulabilir.
- Ebeveyn eğitimleri gerçekleştirilebilir.
- Mevcut okulların çevresinde çocukların vakit geçirebileceği alanlar tasarlanabilir.
- Çocukların temiz ve sağlıklı içme suyuna erişimi sağlanabilir.
- Çocukla ilgili verilen hizmetlerin kalite standartları belirlenebilir. Bunun için üniversitelerden destek alınabilir.
- Kent Konseyleri tarafından merkezi yönetime görevlerini yerine getirmeleri için hatırlatmalar yapılabilir.
- Bursa'da 84 birleştirilmiş sınıfta eğitim gerçekleştirilmektedir. Bu sınıflara materyal, kırtasiye ve donanım desteği sunulabilir. Çocukların sanat ve spor aktiviteleriyle buluşması sağlanabilir.
- Nilüfer Belediyesi sınırları içerisinde okul öncesi eğitim alamamış olan çocuklar belirlenip, belirlenen bölgeler için yerel yönetimler okul öncesi eğitime bütçe ayırabilir.
- Yukarıda bahsedilen hizmetler ve geliştirmeler için üniversite, STK ve çeşitli kurumlarla iş birlikleri ve protokoller yapılabilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Kreş sayıları artırılabilir.
- Ailelerin destekleyici olması için bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir. Çocukların eğitim görmesini engelleyen ailelere yönelik film hazırlanıp ailelere izletilebilir.
- Psikolojik destek sağlanabilir.
- Belediyeler, servislerini çocuklara ulaşım desteği sağlamak için verebilir.
- Taşımalı eğitim yerine bulunduğumuz bölgede okul olabilir.
- Eğitim hakkına herkes eşit ulaşamıyor çünkü; bazı aileler çocuklarını çalıştırıp okula göndermiyor. Bununla ilgili çalışma yapılabilir. Çocuk işçiliğine karşı önlem alınabilir.
- Devlet okullarının içerikleri özel okullar kadar geliştirilebilir, ihtiyaç olan yerlere ücretsiz eğitim materyalleri dağıtılabilir. Okullarda aynı branşın öğretmeni birden fazla öğretmen olabilir.
- Ailesiz çocuklar için yatılı okul imkanı artırılabilir, Darüşşafaka gibi okullar çoğaltılabilir.
- İhtiyacı olanlara devlet desteği sağlanabilir.
- Özel eğitim sınıfları artırılabilir. Sağlık durumu iyi olmayan çocuklar için uygun eğitim yerleri yapılabilir.
- Kantin fiyatları düşürülebilir.
- Özel okullar kaldırılabilir, onlara harcanan paralarla köy okullarının imkanları artırılabilir. Tüm okullar ücretsiz olabilir.

2. Özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklara yönelik fırsat eşitliğini sağlamak için yerel yönetimler neler yapabilir?

- Eğitim koordinasyon birimi kurulabilir.
- Özel gereksinimli bireylere yönelik alanlar artırılabilir.
- Bütünleştirici bir bakış açısıyla belediyenin mevcut sosyal alanlarının özel gereksinimli bireylerin de daha rahat kullanmasını sağlayacak düzenlemeler yapılarak iyileştirilmesi sağlanabilir.
- Psikolojik danışmanlık ve rehberlik merkezi veya aile danışmanlık merkezi kurularak hem özel gereksinimli hem de normal gelişim gösteren çocuklar ve ailelerine danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri verilebilir.
- Belediyede vatandaşa temas eden personellerin haklar konusunda bilgili olması ve doğru yönlendirmeler yapabilmesi için personele yönelik eğitimler düzenlenebilir.
- Hastanelerde süregelen hastalığı sebebiyle eğitimlerine devam edemeyen çocuklara yönelik faaliyetler planlanabilir.

3. Eğitim materyallerinin zenginleştirilmesi ve eğitim anlayışının daha çocuk dostu hale gelmesi için neler yapılabilir?

- Gezici kütüphanelerle, kitap dağıtım ve yazar ile tanışma etkinlikleri artırılabilir.
- Gezici Oyuncakevi Projesi gerçekleştirilebilir.

- Öğretmenlerin mesleki gelişimini artırmaya yönelik kurs ve eğitimler düzenlenebilir. Eğitimde doğal araçların materyal olarak kullanılması, günlük yaşam becerileri ve sosyal duygusal becerileri destekleyici bir anlayışın benimsenmesi önem taşımaktadır.
- Açılacak etüt merkezlerinde 21. yüzyıl becerilerinin desteklenmesi sağlanabilir.
- Materyal alımlarında uzmanlardan destek alınıp nitelikli materyal seçilmesine özen gösterilebilir.
- İklim değişikliği ile mücadele kapsamında sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla belediyelerin bünyesinde "Sürdürülebilirlik Evi" adı verilen yerler oluşturulabilir. Kreş ve diğer kurumlardan ziyaretçilerin çeşitli uygulamalar yapması sağlanabilir.
- Yoksulluğun yoğun olduğu mahallelerde, Kadın ve Çocuk Akademisi gibi merkezler nitelikli eğitimlerle yaygınlaştırılabilir. Bu bölgelere öncelikli olarak kitap, kırtasiye donanımı, eğitici ve öğretici materyaller, temel ihtiyaçlara yönelik destekler sunulabilir.
- Dezavantajlı bölgelerdeki okullarda eğitim temel derslerle sınırlı kalmaktadır. Buradaki okullarda satranç, drama, girişimcilik gibi çeşitli alanlarda farklı sosyal, kültür-sanat ve spor etkinlikleri yaygınlaştırılabilir. Bunun için İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile koordineli çalışılabilir.
- Yerel yönetimler kendi bütçeleriyle ve/veya firmalar ve STK'larla iş birliği geliştirerek bağışlarla dezavantajlı bölgelerdeki okullara kitap (hikaye kitabı, sınav dönemindeki çocuklara kaynak kitap) desteği verebilir.
- Kırsalda taşınmalı eğitime geçilmesi nedeniyle bu bölgelerde yaşayan çocuklar ve özellikle kız çocuklar okula devam edememektedir. Eğitimine devam edemeyen çocuklar için dönemsel eğitim programları düzenlenebilir.
- Tarım işçileri çocukları için, tarım alanlarının yakınlarında ekolojik modellenli çocuk bakım alanları kurulabilir. Çocukların hem tarım alanında beceri geliştirdiği hem müfredata uyumlu eğitim aldığı modeller geliştirilebilir.
- Kırsal bölgelerde sadece yazın değil yılın tamamını kapsayacak şekilde konteyner, çadır, oyun otobüsleri gibi yöntemlerle çocukların oyuna erişimi sağlanabilir.
- Gezici eğitim modellerinde özel eğitim öğretmenleri de görevlendirilerek kapsayıcılık sağlanabilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Belediye düzenlediği özel günlerde ve parklarda dilek kutuları hazırlayabilir, okullara talep kutuları yapılabilir. Böylece çocukların dilek ve istekleri takip edilebilir.
- Kadın Çocuk Akademisi gibi merkezlerin sayısı artırılabilir.
- Öğretmenler öğrencilerine destekleyici kaynaklar önerebilir, alabilir.
- Öğretim teknikleri değiştirilip, geliştirilebilir. Daha detaylı anlatım yapılabilir, öğrencilerin daha aktif katılımı sağlanabilir.
- Eğitim oyunlaştırılabilir.
- Öğretmenler konulara daha hakim olabilir.
- Öğretmenlerin üslubu daha yumuşak ve sevecen olabilir. Kızmaları bağrımları durumunda uyarılar yapılabilir. Şiddeti önleyici önlemler alınabilir.
- Teneffüsler uzatılabilir.
- Sınıftaki öğrenci sayısı azaltılabilir. Öğretmen sayıları çoğaltılabilir.
- Eğitimde motive edici ödüller verilebilir.
- Çocukların bireysel farklılıklarına uygun eğitim programları uygulanabilir.
- Evlere yakın okullar yapılabilir. Biz eğitime gitmeyiz, eğitim bize gelir.
- Eve öğretmen gelebilir.
- Ücretsiz servis sağlanabilir.
- Taksi butonları artırılabilir.
- Köy okullarına kardeş okul seçip daha fazla materyal desteği verilebilir. Her devlet okulunun bir özel okul kardeşi olabilir.

Oyun Hakkı ve Özgürlükler

Moderatörler: Gizem Kıyıcı - Şehir Dedektifi Derneği Kurucusu ve Esra Güneş - Oyun Hareketi Derneği Başkan Yardımcısı

1. Kamusal alanlar (park, okul, sokak vb) çocuğun güvenliğini gözeterek nasıl tasarlanabilir?

- Mahallelerin ihtiyaçlarına göre oyun alanları revize edilebilir. Çocukların fikirleri alınarak parklar tasarlanabilir.
- Parklar ve çevrelerinde ışıklandırma çoğaltılabilir.
- Parklarda kauçuk veya kum yerine çim, plastik yerine ahşap malzemeler kullanılabilir.
- Parkların çevresine yol hız sınırının düşürülmesi için daha fazla levha konulabilir.
- Özel gereksinimli çocuklar da olmak üzere tüm çocukların güvenliğini sağlamak amacıyla oyun parklarının etrafında çit olabilir.
- Çocukların kendi oyunlarını oluşturabileceği boş çim, kum alanları oluşturulabilir.
- Parklarda, daha doğa temelli ve ailenin de ihtiyaçları gözetilerek planlama yapılabilir.
- Yaş gruplarına göre materyallerle park içinde çeşitli alanlar yaratılması hem zorbalığın önüne geçilmesi hem de sağlık risklerinin azaltılması açısından önemli olabilir.
- Parkın hangi yaş grubuna uygun olduğu, materyallerin nasıl kullanılacağı ve kullanım kuralları ile ilgili bilgi panoları ya da tabelalar oluşturulabilir.
- Parklarda acil durum butonu oluşturulabilir. Örneğin; Gaziantep Belediyesi'nin İl Emniyet Müdürlüğü ile bu konuda bir protokolleri var.
- Oyun alanlarında alkol, uyuşturucu vb, madde kullanımını engellemek için emniyet önlemleri çoğaltılabilir, kamera sistemi kurulabilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Her bölge, her zaman güvenli değil. Parklar daha güvenli alanlara kurulabilir.
- Parkların yanında inşaat alanı olmaması sağlanabilir.
- Her okulun bir sığınağı olabilir.
- Çocuklar, okul binası hakkında daha çok bilgilendirilebilir.
- Parklarda bazı oyuncaklar çok tehlikeli; örneğin tahterevallı için kemer veya koltuk yapılabilir.
- Parklardaki kaydıraklar çeşitlendirilebilir.
- Park etrafına çit yapılabilir. Yüksek duvar ve kart sistemi yapılabilir. Parmak izi, alarm gibi sistemler yapılabilir.
- Çocuk kartı ile giriş yapılabilir.
- Aileler kontrol sağlayabilir.
- Çocukları kaçıran yetişkinler o şehirden uzaklaştırılabilir.
- Çocukların güvenliği için caydırıcı cezalar gelebilir.
- Parklarda güvenlik görevlileri bulundurulabilir.
- Parkların yetişkinler tarafından uygunsuz kullanımının azaltılması için önlemler alınabilir.
- Lunaparklardaki aletler güvenli olabilir. Korku tünelleri gibi çocuklara uygun olmayan bölümler kaldırılabilir.

2. Kamusal alanlar (park, okul, sokak vb.) çocuğu destekleyen bir bakış açısıyla özgürlükçü ve çocuk dostu bir yaklaşımla nasıl tasarlanabilir?

- Çocukların yaş gruplarına göre kendi oyun alanlarını tasarlamaları için çalışmalar yapılabilir. Örneğin; İstanbul Oyun'un Hayal Gücü Oyun Parkı Projesi.
- Oyun için uygun olmayan hava şartları için kapalı merkezler ve seyyar oyun alanları oluşturulabilir. Bunun için kapalı pazar alanları ve kullanılmayan spor alanları kullanılabilir.
- Toplu taşımalarda sesli bildirimler yapılarak daha kapsayıcı şekilde ulaşım sağlanabilir.
- Parklarda hijyeni sağlamak için çalışmalar artırılabilir. Örneğin; hayvan pisliğinin temizlenmesi, sigara izmaritlerinin temizlenmesi.
- Yaya geçitlerinde çocuklara yönelik tasarımlar yapılabilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Parkları çocuklar tasarlayabilir.
- Parklarda engelli çocuklar için de uygun oyuncaklar olabilir.
- Parklar daha temiz olabilir.
- Parklarda, Oyun Engel Tanımaz Parkı'nda olduğu gibi çok oyuncak olabilir.
- Sadece çocuklara özel parklar yapılabilir.
- Yıkılan parkların yerine daha fazla kapasiteye sahip parklar yapılabilir.
- Eğlenceli oyuncaklar kullanılabilir. Örneğin; uzun bir kaydırak olabilir.
- Daha çok çim alanlar olabilir. Oyuncaklarda ya da parkın genelinde müzik olabilir.
- Trambolin parkı yapılabilir.
- Her mahallede park olabilir.
- Bazı günlerde parklara palyaço gelebilir.
- Bebekler için korunaklı salıncak, yavaş giden trenler konulabilir.
- Tasarım atölyeleri, etkinlik merkezleri, yaz okulları, futbol sahaları artırılabilir.
- Yurt dışı örnekleri incelenebilir.
- Bisiklet yolu ve lunaparklar yapılabilir.
- Daha az yasağın olduğu, daha özgür alanlar sağlanabilir.
- Lunaparklar özel günlerde ücretsiz olabilir.
- Okullar kapalı olduğunda park ve sahalara giriş sağlanabilir.
- Okullarda güvenlik olabilir.
- Okullarda yaş gruplarına göre uygun oyun alanları yapılabilir ve güvenlik sağlanabilir.

3. Çocuklara yönelik hizmetler (mekan, yaklaşım, materyal, içerik bakımından) çocuğun özgürlükleri önceliklendirilerek nasıl oluşturulabilir?

- Geleneksel oyun araçlarının olmadığı, çocukların yaratıcılıklarını destekleyecek basit materyallerin olduğu parklar veya boş alanlar yaratılabilir.
- Haftasonu kapalı pazar alanlarında sokak oyunları oynatılabilir.
- Ücretsiz sanat etkinlikleri düzenlenebilir.
- Mekanlarda gönüllü oyun sağlayıcılar bulundurulabilir.
- Afet durumları için taşınabilir park uygulamaları planlanabilir.
- Yapılandırılmış etkinlikler dışında serbest oyun zamanları yaratılabilir.
- Aile katılımının artması için aileler eğitilebilir.
- Atölyeler sertifikalı yapılırsa daha teşvik edici olur.

4. Yetişkinlerin oyun tasarlarken, oyun kurarken ve oyuna dahil olurken olumsuz yaklaşımları nasıl dönüştürülebilir?

- Yetişkinlerin de çocukla birlikte oyun oynayabileceği alanlar oluşturulabilir.
- Oyun hakkı ile ilgili aile eğitimleri düzenlenebilir.
- Kamu spotları yapılabilir.
- Oyun kuruculuğu yaparak; doğal akışı bozmadan oyun oynamayı öğrenen kişilerin, gönüllülere eğitim vermesi sağlanarak sürdürülebilir bir sistem kurulabilir.

5. Ebeveynlerin, eğitimcilerin ve vatandaşların çocuk hakları ve özgürlükler konularında farkındalığının artırılmasına yönelik yerel yönetimler neler yapabilir?

- "Çocuk Dostu Mahalle" sistemi gibi bir sistemle mahallelere çocuk dostu tabelası konulabilir.
- Oyun dostu/çocuk dostu kurum etiketi/belgesi oluşturulup kurumlara verilebilir.
- Çevrimiçi eğitimler düzenlenebilir.
- Okullar gezilerek bilgilendirme yapılabilir.
- Çocuk dostu kent planlamaları öne çıkarılabilir.
- Baba - Çocuk oyun süreçleri için bilgilendirmeler yapılabilir. Baba destek programları geliştirilebilir. (Örneğin; AÇEV)

- Aileler ve mahalle komiteleriyle iş birliği yapılabilir.
- Yetişkinlerin, çocuklarla birlikte eskiden oynadıkları oyunları tekrar deneyimlemeleri için festival şeklinde bir proje oluşturulabilir. Örneğin; adı “İçimizdeki Çocuk Projesi” olabilir.
- Mahallelerde seçilen alanlar için gezici araç (taşınabilir park) ve esnek oyun alanları tasarlanabilir. Bu alanlarda sabit oyuncaklar olmaması, geri dönüştürülebilir malzemelerin bulunması önemlidir.
- Çocukların da katılım sağlayabilecekleri “Bir fikrim var” butonu oluşturulabilir. Sorular, şikayetler, talepler ve duyurular bu noktalarda toplanabilir.
- Her mahallede gönüllüler bulunabilir. Bu gönüllülere, oyun gözlemciliği ve oyun sağlayıcılığı eğitimi verilebilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Çocuk hakları temalı film veya tiyatro hazırlanabilir. Bilgilendirici kamu spotları yapılabilir.
- Kent, çocuk dostu hale getirilebilir. Örneğin; sokaklarda peluş ayıcıklar olabilir, rengarenk bir ortam oluşturulabilir.
- Çocuk hakları kursu açılabilir.
- Pankart hazırlanabilir.
- Siyasi afişler yerine çocuk haklarıyla ilgili afişler asılabilir.
- Yetişkinlere çocuk haklarını anlatabilmek için empati yeteneklerini artıracak bir proje yapılabilir.
- Yetişkinlere özel olarak çocuk hakları seminerleri verilebilir.
- Okullardaki gibi evlere de müfettiş gelip ailenin, çocuk haklarına uygun davranıp davranmadığını denetleyebilir.

Katılım Hakkı

Moderatörler: Gözde Durmuş - Çocuk Hakları Uzmanı ve Gökçe Baltacı - Tarlabası Toplum Merkezi Genel Koordinatörü

1. Çocuk katılımının önündeki engeller neler ve bu engeller nasıl kaldırılabilir?

- Çocuklarda katılım farkındalığının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir. Çocukların hangi katılım süreçlerinde kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri, kendilerine sorularak, kendi talepleri doğrultusunda katılım süreçlerine dahil olmaları sağlanabilir.
- Çocukların ve ailelerinin güvende hissedecekleri Kadın ve Çocuk Akademileri gibi alanlar artırılarak bu alanlarda hem çocuklara hem ailelerine eğitimler verilebilir.
- Sokak oyunlarına teşvik etmek amacıyla güvenli alan oluşturulabilir. Bu alanlarda yetişkin rehberliğinde sokak oyunları oynamaları sağlanabilir.
- Çocuk katılımının önündeki engellerden bir tanesi anne-baba veya yetişkin otoritesi, toplumsal ve kültürel önyargılardır. Yetişkinlere çocuk hakları hakkında farkındalık eğitimleri verilebilir. Ayrıca broşür ve kitapçık gibi yayınlar basılabilir.
- Nilüfer Belediyesi’nin çocuklarla doğrudan veya dolaylı olarak çalışan tüm personellerinin hak temelli bakış açısıyla ortak bir dille hizmet vermesi için işe giriş ve sonrasında düzenli olarak eğitim alması sağlanabilir.
- Belediyenin çeşitli merkezlerinde çocukların fikirlerinin alınabildiği çalışmalar yapılabilir. Örneğin; Bursa Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı müzelerde yapılan “Müzeleri Ele Geçirmek” adlı etkinlik.
- Çocuklarla yapılan etkinliklerde yaratıcı drama gibi katılımcılığı artıran yöntemlerden yararlanılabilir.
- Çocuk Hakları eğitimlerine gönüllü katılımın az olacağı öngörüldüğünden farklı hizmet süreçlerine dahil edilebilir. Örneğin; nikah işlemleri için gelen bir çiftte işlemlerini yaparken son kısımda nikah randevusu vermeden önce çocuk hakları eğitimi verilebilir. Başka bir örnek olarak Halk Kart hizmeti için başvuru yapan bir vatandaşa Halk Kart’ını teslim etmeden önce bu eğitimler verilerek eğitim sonunda Halk Kartı teslim edilebilir.
- Aile çocuk etkinlikleri, içinde çocuk hakları eğitimi de verilecek şekilde tasarlanabilir.
- Belediyenin organizasyon yapısından ve yönetiminden bağımsız, özgür ve kendi kararlarını alabilen; içerisinde tamamen uzman kişilerin yer aldığı ve yetişkinlerden oluşan bir Danışma Kurulu/Çocuk Hakları Danışma Kurulu oluşturulmalıdır. Bu danışma kurulunun amacı; belediyenin çocuk hakları politikasını belirlemek ve sürdürülebilir hale getirmek, çocuklarla çalışan birimlerin çalışmalarını ve yöntemlerini çocuk hakları temelinde denetlemek olacaktır (Örneğin; sosyal medyada çocuklarla ilgili yapılacak paylaşımlar).

- Çocuk Hakları Birimi kurulabilir. Bu birim çocuk katılımının da sağlandığı bir yöntemle yürütülebilir. Belediyenin çocuklara temas eden çalışmaları bu birim tarafından koordine edilebilir. (Örneğin; çeşitli birimlerde verilen eğitimler ve eğitimlerin içerikleri).
- Yetişkin diliyle hazırlanan katılım araçlarının kısıtlayıcı olması nedeniyle belediyenin istek/şikayet/öneri hattı, anket gibi katılım araçları çocukların yararlanabileceği biçimde düzenlenebilir. Böylece çocuklardan da geribildirim alınıp onlara geribildirim verilebilir.
- Özel gereksinimli çocukların kapsam dışı kalması nedeniyle kendi akranları/sosyal gruplarıyla bir aradalık ihtiyacı doğrultusunda düzenlemeler yapılabilir. Örneğin; engelli meclisi ve çocuk meclislerinin ayrı olması nedeniyle çocukların akranlarıyla bir arada olma hakkının engellenmesi söz konusudur. Buna göre, özel gereksinimli çocukların, yetişkinlerin de bulunduğu “engelli meclisi” veya akranlarının bulunduğu “çocuk meclisi” gibi katılım gruplarından birine başvurduğunda katılım hakkı tam olarak karşılanmamaktadır.
- Özel gereksinimli çocuklar, katılımcılık konusunda, diğer ebeveynlerin dışlayıcı tutumları sebebiyle engellenmektedir. Bu konuda farkındalık çalışmaları yapılabilir.
- Çocuklar ile ilgili “geleceğin yetişkinleri” bakış açısı sorun teşkil etmektedir; projelerin yetişkinler ve çocukların bir aradalığı göz önüne alınarak entegre biçimde hazırlanabilir. Mimari projeler kentteki herkesi kapsayacak biçimde dizayn edilmelidir. Projelerde çocuk/yetişkin ayrımı olmayıp kapsayıcılık temelli bakış açısıyla üretim yapılmalıdır.
- Çocuk meclislerinin önerileri doğrultusunda çocukların ihtiyaç ve taleplerine yönelik bir bütçe oluşturulabilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Fikirlerin küçümsenmeden, söz kesilmeden ifade edilebileceği ortam sağlanabilir. Yetişkinler ve öğretmenler, fikirlerimizi önemsediklerini belli edebilirler; düşüncelerimizi ve duygularımızı özgürce ifade etmemizi destekleyebilirler.
- Okulda akran zorbalığı yaşandığında rahatça ifade edilebileceği ortam sağlanabilir.
- Yetişkinler ve öğretmenler ayrımcılık yapmadan her çocuğa eşit söz hakkı tanıyabilir.
- Tatil planı yapılırken çocuklara da sorulabilir.

2. Çocuk hakları bilinci; yerel yönetimlerde çalışan yönetici, personel ve bizzat çocuklarla çalışan personellerde nasıl yaratılabilir?

- Kurulması önerilen Çocuk Hakları Birimi ve/veya Danışma Kurulu tarafından eğitimler planlanıp koordine edilebilir.
- Çocuk haklarıyla ilgili denetleyici ve yol gösterici mekanizmaların bulunduğu bir sistem kurulabilir.
- Yapılacak eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları öncesinde nasıl yapılacağına dair süreç tasarımı yapılabilir.
- Çocuk Hakları Birimi çocuk katılımının az olmasını etkileyen faktörleri anlamak amacıyla bir saha araştırması planlayabilir. Bu çalışma hem yetişkinleri hem çocukları kapsayabilir.
- Verilecek eğitimlerin hedef kitleleri önceden belirlenebilir. Farklı hedef kitlelerin farklı beklentileri olacaktır. Beklentilerine ve kapasitelerine göre eğitimler planlanabilir.
- Çocuğun üstün yararının gözetilmemesinin bir hak ihlali olduğu bilinci yaygınlaştırılabilir. Örneğin; insanlar ırkçı söylemlerden kaçındıkları gibi çocuk haklarını ihlal edici konuşmalar yapmaktan da çekinmeli. Bu bilinç, öncelikle belediye çalışanlarından başlayarak Nilüferlilere aşılanabilir.
- Çocukların eleştirel düşünme kapasitelerini güçlendirmek ve dolayısıyla katılımlarını artırmak amacıyla felsefe eğitimiye yönelik çalışmalar yapılabilir.
- Çocuklar fikir verdiği konularda bir sonuca varılmadığını fark ettiklerinde önemsenmediklerini hissederek bir sonraki projede “Nasıl olsa fikirlerim bir işe yaramıyor” düşüncesiyle katılımdan vazgeçebilirler. Sonuca varılması zor olan projelerde proje sınırlarının çocuğa önceden aktarılması ve yapılabileceklerin belirtilmesi bu algıyı kırabilir. Katılımın sürekliliği için yapılan projelerde sonucun tüm ana hatları çocuklarla paylaşılabilir.
- Hizmet veren personelin anlayışlı/güleryüzlü ve çocuk hakları bakış açısına sahip olan kişilerden seçilmiş olması; çocuğun hizmet aldığı birime yönelik aidiyet duygusunun gelişmesini ve sürdürülebilirliği sağlayabilir.
- Personeller arasında akran danışma grupları oluşturulması ve bilgi tazeleme eğitimlerinin düzenlenmesi önerilmektedir. Böylece, hem hizmet kalitesinin artırılması hem de personelin gelişmesi/kapasitesinin güçlenmesi sağlanabilir.
- Çocuk Müdürlüğünün kurulması yönünde adımlar atılabilir.

3. Evde, okulda, yerel yönetimlerde çocukların karar mekanizmalarında söz sahibi olabilecekleri konusunda nasıl farkındalık oluşturulabilir?

- Çocukların sıkça bulunduğu alanlara gidilerek, dijital kanallarla veya mahalle ziyaretlerinde çocuklarla bir araya gelerek, çocukların hangi sürece nasıl katılmak istedikleri çocuklara sorularak, onların talepleri ve istekleri doğrultusunda sürece dahil edilebilirler.
- Özel günler daha aktif değerlendirilebilir. Örneğin; 23 Nisan, Çocuk Hakları Günü gibi günlerde daha yoğun katılımlı, daha çok çocuğa ulaşıldığı etkinlikler düzenlenebilir.
- Çocuklar kültür, sanat, kütüphane, sosyal destek gibi alanlarda daha çok belediyeyle iç içe oluyor. Çocukların katıldığı belediyedeki etkinliklerde etkinlik sonrası çocuklara etkinliğe dair görüşlerini almak için anket çalışması yapılabilir. Çocuklardan görüş almak için onlara ortam oluşturmak yeterli olacaktır çocuklar ortam oluştuktan sonra fikirlerini söyleyebilirler. Bu görüşler dijital kanallarla da alınabilir.
- Belediyenin tüm binalarının çocuk dostu olup olmadığı bir ekip kurularak araştırılabilir.
- Parklar, okullar vb. çocuk yoğunluğunun fazla olduğu alanlarda çocukların taleplerini, şikayetlerini veya görüşlerini hızlıca ulaştırabilecekleri bir değerlendirme mekanizması oluşturulabilir. Örneğin; parklara barkod konularak dijital olarak değerlendirilebilir.
- Belediyenin tüm birimlerinde çocuk katılımının önemsendiği bakış açısı yaygınlaştırılabilir.
- Çocuk katılımı üzerine eylem planı yapılabilir.
- Dijital katılımın teşvik edilmesi sağlanabilir. Örneğin; belediyecilikle ilgili her soruya cevap verebilecek yapay zeka robotunun belediyenin ilgili merkezlerine yerleştirilmesi.
- Kent, çocukların kullanabileceği biçimde tasarlanabilir (Örnek: Bebek 95 Projesi).
- “Kadın Çocuk Akademisi” ifadesi çocukların annenin veya başka bir ebeveynin uzantısı olarak görülmesine neden olmaktadır. Kadın ve çocuğa bir arada hizmet veren birimlerden ziyade çocuğun bağımsız bir birey olarak hizmet alacağı şekilde düzenlemeler yapılabilir.
- Özel gereksinimli çocuklar özelinde “akran zorbalığı” konusu etraflıca ele alınabilir.
- Sınıf öğretmenleri için çocuk hakları temelinde bakış açısının yerleşmesi için kapsayıcı eğitim çalışmaları yapılabilir.
- Hizmet üretiminde, yaşamdaşlık-bağlantısallık ihtiyacı göz önüne alınarak “Kimseyi geride bırakma” ilkesinin uygulanması; kapsayıcılığın sağlanması öncelenebilir.

Çocukların Değerlendirmeleri:

- Çocukların kararlara katılımını sağlamak için çocuk hakları atölyesi gibi çeşitli atölyeler düzenlenebilir.
- Belediyenin yaptığı işleri anlatan tiyatro ya da kısa film gösterimi yapılabilir.
- Yaşadıkları yerde çocukları ilgilendiren kararlarda çocukların tercihlerini belirtmesi istenebilir. Çocuklarla toplantılar yapılarak fikirleri alınabilir. Çocukların istedikleri gibi çocuk projeleri daha çok olabilir.
- Afişlerle duyuru artırılabilir.
- Çocuk birimi kurulabilir. Çocuk Belediyesi kurulabilir.
- Çocuk meclisine daha çok katılabilir.

4. Çocuk hakları bilinci; yerel yönetimlerde çalışan yönetici, personel ve bizzat çocuklarla çalışan personellerde nasıl yaratılabilir?

- Çocuk meclisi çağrılar yaparak daha çok çocuğa ulaşmayı hedefleyebilir. Örneğin; “Sizi Dinliyoruz” günleri düzenlenerek çocukların fikirleri alınabilir.
- Başkanın, üst yönetimin veya yetkili bir yöneticinin çocukların bulunduğu alanlara giderek (örneğin okullar) çocuklarla birebir konuşması çocuk katılımını güçlendirebilir. Başkanın programına eklenerek düzenli periyotlarla okullara giderek öğrenci günleri oluşturulabilir.
- Çocukların sadece oturup konuştukları bir ortam onlar için ilgi çekici olmayabilir. Bu sebeple çocukların fikirlerini alırken; oyun, yaratıcı drama, sanat, resim, hikaye tamamlama, podcast, medyanın farklı kanalları, yapay zeka, çocuklarla şehir gezmek vb. yöntemlere başvurulabilir.
- Çocuklara ayrılacak bütçe için özel planlama yapılabilir.
- Çocuklarla yapılacak etkinliklerin öncesinde mekana ve hizmetlere ilişkin çocuk dostu olup olmadığına dair veri oluşturulabilir.

- Çoğu zaman lise grubundaki çocuklar genç kategorisine alındığından çocuk alanında düşünülmemektedir. Fakat lise grubu da çocuk grubuna girdiği için buraya ayrıca yoğunlaşılması gerekir. Özellikle 11-18 yaş arasındaki çocuklara yönelik güvenli ve samimi alanlar oluşturularak bu yaş grubu çocukların birlikte vakit geçirmeleri sağlanabilir.
- Görüş geliştirme etkinlikleri çeşitlendirilerek katılım hakkını etkinliğin içerisine yedirmek daha önemli.
- Çocukların şikayetlerini alırken bilgilerin gizli kalacağı belirtilerek güvenilirlik sağlanabilir.
- Suça sürüklenen çocuklara yönelik empati kampları düzenlenebilir.
- Örneğin; Avrupa örneği-CISV Projesi <https://www.cisvturkiye.org/>
- Belediyede çocuklarla ilgili çalışma yapan müdürlüklerin çalışmalarını koordine eden, izleme ve değerlendirmesini yapan bir komisyon oluşturulabilir.
- Çocuklara yönelik çalışma yapan personelin yeterlilik ve sınırlılıklarının takibi yapılarak eğitimler düzenlenebilir.
- Çocuğun katılımının ölçme-değerlendirilmesi yapılabilir. Bu noktada belediye, üniversitelerle iş birlikleri/protokoller geliştirilebilir.
- Okullardaki çocuk meclislerinin tekrar açılması için Kent Konseylerinin savunuculuk çalışması yapması teşvik edilebilir.
- Çocuk ve gençlik meclislerinin inisiyatifi ile geliştirilen projeler için bütçeleme önceliklendirilebilir.
- Çocuk haklarıyla ilgili birim, yapı, sistem kurulabilir. Eğitim, bilinçlendirme vb. çalışmaların bu sistem üzerinden yapılması sağlanabilir.
- İçerisinde sivil toplum kuruluşları, çocuk gelişimi uzmanı, vb. deneyimli kişilerin bulunduğu bağımsız bir denetleme mekanizması olarak Çocuk Danışma Kurulu oluşturulabilir.
- Reklam, kamu spotu, led ekranlar, metrolardaki billboardlar duyuru amaçlı olarak kullanılabilir.
- Okullarda eğitimler verilebilir.
- Okul - Aile - Çocuk üçgeni oluşturularak bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir.

SONUÇ

Bu bölümde gelen öneriler yerel yönetimler için uygulanabilecek hedefler ve alt faaliyetler olarak ayrılarak tablolatırılmıştır.

SAĞLIK HAKKI KAPSAMINDAKİ HEDEF VE FAALİYETLER

1. Koruyucu ve Önleyici Sağlık Hizmetlerinin Geliştirilmesi	
1.1.	Ebeveynliğe hazırlık süreçlerinin desteklenmesi.
	- Evlilik başvurusu yapan çiftlere ebeveynlik ve doğum kontrol yöntemleri eğitimlerinin verilmesi. - Hamile bireylere yönelik bilgilendirme ve maddi destek programları oluşturulması.
1.2.	Kırsal mahallelerde sağlık hizmetlerine erişimin artırılması.
	- Mobil Aile Sağlığı Merkezi (ASM) hizmetlerinin başlatılması. - Koruyucu sağlık hizmetlerini ulaştırmak üzere ev tespiti çalışmaları yapılması.
1.3.	Belediyede sağlık hizmetleri sistemlerinin geliştirilmesi.
	- Sağlık Hizmetleri Müdürlüğünün kurulması. - Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) verileriyle sağlık hizmetleri planlaması yapılması. - Halk sağlığı araştırma projesi başlatılması ve iş birliklerinin geliştirilmesi (STK, üniversite, bakanlık, hasta-ne).

2. Sağlıklı Gelişimi Destekleyici Hizmetlerin Artırılması	
2.1.	Ebeveyn destek mekanizmalarının genişletilmesi.
	- 0-18 yaş ebeveynlerine yönelik aktif babalık odaklı atölye/eğitimlerin planlanması. - Erken çocukluk, toplumsal cinsiyet eşitliği vb. temalı eğitimler düzenlenmesi. - Çevrimiçi ebeveyn danışmanlığı platformunun geliştirilmesi.
2.2.	Riskli gruplara yönelik özel programlar geliştirilmesi.
	- Bağımlılık geçmişi olan çocuklara yönelik destek atölyeleri gerçekleştirilmesi. - Özel gereksinimli çocuklara yönelik etkinliklerin artırılması.
2.3.	Çocukların ve gençlerin sosyal etkileşimlerinin artırılması.
	- Gençlerin vakit geçirebileceği merkezlerin (kafe, spor, çocuk kulübü, kütüphane) artırılması. - Okullarla iş birliği içinde meslek tanıtım günleri ve eğitimler düzenlenmesi.
2.4.	İhtiyaç tespiti ve yönlendirme mekanizması kurulması.
	- Muhtarlık ve kaymakamlık ile entegre çalışarak gelişimsel destek ihtiyacı olan çocukların belirlenip yönlendirilmesi.
3. Sağlıklı ve Güvenilir Besinlere Erişimin Desteklenmesi	
3.1.	Uygun fiyatlı ve sağlıklı beslenme seçenekleri sunulması.
	- Kent lokantalarında çocuk menüleri oluşturulması. - Sosyal tesislerde beslenme hassasiyeti olan çocuklara yönelik menüler geliştirilmesi.
3.2.	Yerel üretimin desteklenmesi ve şeffaflaştırılması.
	- Organik pazarlardaki ürünlerin içeriklerini denetleyip paylaşılması. - Hobi bahçelerinde çocuklara üretim yaptırılması ve satış imkânı sunulması.
3.3.	Okul ortamında sağlıklı beslenmenin teşvik edilmesi.
	- MEM ile protokol yapılarak beslenme desteği verilmesi. - Okul kantinlerinin ilgili müdürlüklerce denetlenmesi. - Askıda Yemek uygulamasının çocukların beslenmesine yönelik genişletilmesi. - Okul girişlerinde çorba/atıştırmalık dağıtılması. - Aşevlerinin sayısını artırılması. - Sağlıklı beslenme seminerleri ve bilgilendirme programları düzenlenmesi. - Ürün içerik denetimlerinin artırılması, bazı restoranlarda yaş sınırlaması gibi düzenlemeler yapılması.
4. Temiz ve Güvenli Oyun Alanlarının Sağlanması	
4.1.	Park ve oyun alanlarında temizlik sıklığının artırılması.
	- Temizlik personelinin vardiya planının yeniden düzenlenmesi. - Çocuklarla birlikte park temizliği etkinlikleri düzenlenmesi.
4.2.	Güvenlik ve farkındalığın güçlendirilmesi.
	- Çöp kutularının sabitlenmesi ve sesli uyarı sistemleri kurulması. - Parklara kamera yerleştirilerek temizlik ihlallerinin tespit edilmesi. - Parklarda güvenlik görevlisi bulundurulması.
4.3.	Sağlık açısından risk oluşturan davranışların sınırlandırılması.

	- Parklarda yetişkin-çocuk alanlarının ayrılması. - Bilgilendirici afiş ve seminer uygulamalarının başlatılması. - Yağmur suyu depolama sistemiyle sulama suyu kaynağı yaratılması. - Oyun alanlarında sigara kullanımının yasaklanması.
--	---

KORUNMA HAKKI KAPSAMINDAKİ HEDEF VE FAALİYETLER

1. Dijital Güvenlik ve Medya Kullanımı Alanında Koruma	
1.1.	Dijital okuryazarlık ve dijital güvenlik konularında çocukların ve ebeveynlerin güçlendirilmesi.
	- Okullarda çocuklara yönelik teknoloji kullanımı ve dijital şiddet konularında seminerlerin düzenlenmesi. - Ebeveynlere dijital denetim araçları ve güvenli internet kullanımı hakkında eğitim verilmesi. - Kütüphanelerde ve okullarda bilinçlendirici broşür, kitapçıklar yayınlanması.
1.2.	Güvenli dijital alanlar oluşturulması.
	- Belediye tesislerinde dijital erişime çocuklara uygun sınırlamalar getirilmesi. - İnternet kafeler için yaş sınırı belirlenmesi ve uygulanması. - Oyun kimlik kartı, güvenlik kilidi gibi sistemlerin yaygınlaştırılması.
1.3.	Çocuk dostu dijital içerik üretilmesi.
	- Basın Yayın Müdürlüğüne çocuk dostu dil ve içerik üretimi eğitimi verilmesi. - Çocuklara özel bir dijital platform kurulması (film, dizi, araştırma içerikleri).
2. Yayınlarda ve Dilde Çocuk Haklarının Gözetilmesi	
2.1.	Yayın dilinde çocuğun üstün yararının gözetilmesi.
	- Belediye yayınları, afiş ve broşürleri çocuk dostu tasarımla sunulması. - Nilüfer Kent Konseyi Çocuk Meclisi'nden içeriklere dair görüş alınması. - Çocuk diliyle içerikler üretilmesi (Örnek: "Haklarımı koruyorum").
2.2.	Çocuk katılımı ve ifade hakkının desteklenmesi.
	- Basılı yayın içeriklerinde çocuklara özel köşe ayrılması. - Afişlerinde yaşa uygunluk ve görselliğe önem verilmesi.
2.3.	Yayınları denetleyen yapı kurulması.
	- Çocuk yayını denetim komisyonu kurulması. - Çocukların yoğun bulunduğu alanlarda siyasi görsellerden kaçınılmasının sağlanması.
3. Çocuk İhmal ve İstismarıyla Mücadele	
3.1.	Bildirim ve destek mekanizmalarının oluşturulması.
	- Belediyede çocukların kolay erişebileceği ihbar sistemi kurulması. - Danışmanlık merkezi kurularak psikolojik destek ve takip sisteminin başlatılması. - Gece kreşi açılarak ebeveynler isteyken çocuklara güvenli alan sunulması.
3.2.	Eğitim ve farkındalık çalışmalarının yürütülmesi.

	- Zabıta öncelikli olarak ve belediye personeline çocuk istismarını önleme eğitimi verilmesi. - Led ekran ve billboardlarda istismarla mücadele kapsamında içerikleri paylaşılması. - Eğitimcilere ve ebeveynlere yönelik rehber ve kılavuzlar hazırlanması.
3.3.	Koruyucu mekanizmaların artırılması.
	- Zabıta içinde çocuk işçiliği izleme birimi kurulması. - Riskli işletmeleri denetleyip gerekirse ruhsatlarını iptal edilmesi. - Parklara güvenlik kamerası, panik butonu yerleştirilmesi. - Mor Haritam gibi uygulamalarla risk analizi yapılması.
3.4.	İş birliği ve mevzuata dayalı yapılanma sağlanması.
	- İlgili kurumlarla (Bursa BB, AFAD, üniversite) iş birliği yapılması. - Çocuk Koruma Kanunu'na uygun merkezler oluşturulması. - Farkındalık amacıyla "avuç kapatma" gibi sembolik hareketler geliştirilebilir.
4. Akran Zorbalığıyla Mücadele Edilmesi	
4.1.	Akran ilişkilerini destekleyen ortamlar yaratılması.
	- Çocuklar için yaş grubuna uygun sosyal etkinlikler planlanması. - Oyun alanlarının yaş gruplarına göre düzenlenmesi.
4.2.	Eğitim ve farkındalık çalışmalarının geliştirilmesi.
	- Akran zorbalığıyla mücadele eğitimleri düzenlenmesi. - Farkındalık kampanyaları düzenlenmesi ve dijital olarak yaygınlaştırılması. - Özel okullar ve sağlıklı yaşam merkezleriyle protokol yapılması.
5. Afet Durumlarında Çocuk Koruma ve Psikososyal Destek Sağlanması	
5.1.	Afet öncesi hazırlıklar yapılması.
	- Afetlerde çocuk kullanımına uygun alanlar belirlenmesi ve planlanması. - Aileler ve çocuklar için bilgilendirici oyunlar, tiyatrolar ve eğitimlerin hazırlanması. - Afet odaklı dijital uygulama geliştirilmesi. - Deprem çantası gibi konularda bilgilendirme ve uygulamalı destek çalışmaları yürütülmesi.
5.2.	Afet sonrası psikososyal destek sağlanması.
	- Serbest oyun alanları ve mobil oyun araçları (oyun kamyonu) planlanması. - Afet sonrası çocuklarla temas edecek personele travma eğitimi verilmesi. - Psikolojik destek sisteminin devreye alınması.
5.3.	Güvenli barınma ve izleme sisteminin kurulması
	- İlk kabul merkezleri kurulması. - Nüfus takibi ve çocuk durumu takibini içeren sistem geliştirilmesi. - Barınma ihtiyacının belediye tarafından karşılanması.

EĞİTİM HAKKI VE FIRSAT EŞİTLİĞİ KAPSAMINDAKİ HEDEF VE FAALİYETLER

1. Erken Çocukluk Eğitimi ve Kreş Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması	
1.1.	0-6 yaş dönemine özel kapsayıcı eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi.
	- 0-3 yaş için aile destek programları oluşturulması. - 0-6 yaş grubuna hitap eden kreş modelleri geliştirilmesi. - Dezavantajlı bölgelerde kreş sayısının artırılması. - Kreşlerde nitelikli öğretmenlerin istihdam edilmesi ve düzenli eğitimlerle desteklenmesi. - Kreşlerde denetim mekanizması kurulması.
1.2.	Ebeveynlerin eğitim sürecine katılımının artırılması.
	- Ebeveyn eğitimlerinin düzenlenmesi (Oyun, kitap okuma, destekleyici tutumlar). - Çocukların eğitim hakkını destekleyici film, seminer ve bilinçlendirme etkinlikleri organize edilmesi.
2. Okul Öncesi ve Zorunlu Eğitimde Fırsat Eşitliğinin Sağlanması	
2.1.	Eğitimde maddi engellerin azaltılması.
	- Ekonomik dezavantajlı ailelerin çocuklarına kırtasiye, kıyafet, kitap, beslenme, ulaşım desteği verilmesi. - Askıda Materyal/Kardeş okul gibi uygulamalarla destek mekanizmaları oluşturulması.
2.2.	Okula erişimin kolaylaştırılması.
	- Belediye servis araçlarını çocuklar için ulaşım desteği olarak kullanılması. - Köylerde ya da kırsalda taşınabilir eğitime alternatif yerel eğitim modelleri oluşturulması.
3. Özel Eğitim ve Kapsayıcılığın Güçlendirilmesi	
3.1.	Özel gereksinimli çocuklara yönelik hizmet kapasitesinin artırılması.
	- Eğitim koordinasyon birimi kurulması. - Özel gereksinimli bireyler için alanlar oluşturulması ve kamusal alanların erişilebilir hale getirilmesi. - Psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunulması. - Belediyeye bağlı çalışan personelere haklar ve yönlendirme konusunda eğitimlerin sağlanması.
3.2.	Gezici ve kapsayıcı eğitim modelleri oluşturulması.
	- Gezici eğitim modelleri (otobüs, çadır sınıflar) oluşturulması. - Özel eğitim öğretmenlerinin de bu hizmetlerde yer almasının sağlanması. - Tarım işçileri çocukları için ekolojik modellenli çocuk bakım alanları kurulması.
4. Okul Sonrası Destek, Etüt ve Sosyal Etkinliklerin Geliştirilmesi	
4.1.	Etüt ve akademik destek alanlarının yaygınlaştırılması.
	- Okul sonrası için güvenli etüt merkezleri oluşturulması. - Derslere yardımcı, eğlenceli ve motive edici programlar düzenlenmesi.
4.2.	Sosyal, kültürel ve sportif fırsatların yaygınlaştırılması.

	- Okul çevresinde çocuklar için sosyal alanlar oluşturulması. - Özellikle kırsal bölgelerde satranç, girişimcilik, tiyatro, spor gibi sosyal aktiviteler sunulması. - Kadın ve Çocuk Akademilerinin artırılması ve bu merkezlerin yaygınlaştırılması.
5. Eğitimin Niteliğini ve Materyal Erişimini Artırmak	
5.1.	Eğitimde öğretmen gelişiminin ve içerik kalitesinin desteklenmesi.
	- Öğretmenlere mesleki gelişim eğitimleri verilmesi. - Öğretmen dilinin kapsayıcı olması yönünde farkındalık çalışmaları yürütülmesi.
5.2.	Eğitim materyallerinin zenginleştirilmesi.
	- Nitelikli materyal ve uzman desteğinin sağlanması. - Kitap, oyuncak, doğal materyaller vb. içeren gezici oyuncakevi/kütüphane projelerinin geliştirilmesi veya artırılması. - Okullara kitap ve kaynak desteği sağlayacak bağış ağı kurulması.
6. Eğitimde Çocuk Katılımının Artırılması	
6.1.	Çocukların sesine kulak veren yapıların kurulması.
	- Belediyenin etkinliklerinde dilek kutusu gibi uygulamaların yaygınlaştırılması. - Okullara talep kutuları yerleştirilmesi ve düzenli izleme sistemi oluşturulması.
6.2.	Eğitim programlarında çocuklara uygunluk ve çocuk katılımının ön planda tutulması.
	- Oyunlaştırılmış eğitim içeriklerinin geliştirilmesi. - Bireysel farklılıklara uygun eğitim programlarının oluşturulması.

OYUN HAKKI VE ÖZGÜRLÜKLER KAPSAMINDA HEDEF VE FAALİYETLER

1. Güvenli ve Kapsayıcı Oyun Alanlarının Tasarlanması	
1.1.	Oyun alanlarını çocuk güvenliği ve erişilebilirliği temelinde dönüştürülmesi.
	- Park çevrelerine hız sınırı levhaları konulması ve ışıklandırmaların artırılması. - Parklara erişilebilir tuvalet, içilebilir su, acil durum butonları, güvenlik kameraları, görevli personel yerleştirilmesi. - Oyun alanlarında tehlikeli materyallerin güvenli hale getirilmesi (Örnek: kemerli tahterevalli). - Parklara çit, çim zemin ve yaş grubuna uygun bilgilendirme tabelaları eklenmesi.
1.2.	Park ve sokakların çocukların özgür kullanımına uygun hale getirilmesi.
	- Parklarda plastik yerine ahşap, kum veya çim malzemeler kullanılması. - Engelli çocuklar için uygun oyuncaklar yerleştirilmesi. - Oyun alanlarının bakım ve hijyenine yönelik denetim mekanizmaları kurulması.
2. Çocukların Özgürlüklerini Önceleyen Kamusal Alan Uygulamaları	
2.1.	Çocukların oyun alanı tasarımına katılımının sağlanması.
	- Çocuk fikirleriyle tasarlanmış parklar yapılması. - Mahalle mahalle, oyun atölyeleri gerçekleştirilmesi ve çocuk fikir kutuları konulması. - Özel günlerde palyaço, etkinlik, festival vb. programlarla alanların canlandırılması.
2.2.	Kamusal oyun alanlarının çeşitlendirilmesi.

	- Her mahallede bir park hedeflenmesi. - Trambolin, müzikli oyuncaklar, çim alanlar gibi taleplere göre çeşitlendirme yapılması. - Okul saatleri dışında okul bahçelerinin oyun alanı olarak kullanılabilmesi.
3. Serbest ve Yaratıcı Oyuna Alan Açan Mekânlar Geliştirilmesi	
3.1.	Serbest oyunu destekleyecek yapılar oluşturulması.
	- Çocukların kendi oyunlarını kurgulayabilecekleri boş alanlar (çim, kum vb.) yaratılması. - Geleneksel oyun araçlarının dışında, basit materyallerle donatılmış alanlar kurulması. - Pazar alanlarının hafta sonları sokak oyun alanına dönüşmesi. - Afet durumları için taşınabilir park modelleri geliştirilmesi.
4. Yetişkin Katılımının Dönüştürülmesi	
4.1.	Yetişkinlerin oyuna bakışının dönüştürülmesi.
	- Oyun sağlayıcılığı eğitimi alan gönüllüler yetiştirilmesi. - Ailelere yönelik oyun hakkı seminerleri düzenlenmesi ve kamu spotları oluşturulması. - Yetişkinlerin çocuklarla birlikte oyun oynayabileceği alanlar oluşturulması.
4.2.	Aile-çocuk etkileşiminin artırılması.
	- “İçimizdeki Çocuk” gibi nostaljik oyun festivalleri düzenlenmesi. - Babalara yönelik eğitimler düzenlenmesi. - Mahalle komiteleri ve gönüllülerle oyun takibi ağı kurularak mahalledeki gönüllülerin takibinde çocukların güvenle oynamasının sağlanması.
5. Çocuk Hakları Odaklı Kentsel Farkındalık ve Katılım Uygulamaları	
5.1.	Çocuk haklarına dair farkındalığın artırılması.
	- Çocuk hakları seminerleri, tiyatro/film gösterimleri organize edilmesi. - Çocuk hakları temalı afiş kampanyaları başlatılması. - “Çocuk Dostu Kurum” etiketi gibi görünürlük kazandıran sistemler oluşturulması. - Okullar gezilerek çocuk hakları konusunda eğitimler verilmesi, çocuk hakları atölyelerinin düzenlenmesi.

KATILIM HAKKI KAPSAMINDAKİ HEDEF VE FAALİYETLER

1. Çocuk Katılımının Altyapısının Güçlendirilmesi ve Kurumsallaştırılması	
1.1.	Katılımı koordine edecek yapılar kurulması.
	- Çocuk Hakları Birimi ve Çocuk Müdürlüğü kurulması. - Çocuk Hakları Danışma Kurulu oluşturulması (bağımsız, uzmanlardan oluşan). - Belediye birimlerinde çocuklarla ilgili çalışmaları izleyen ve koordine eden komisyon kurulması.
1.2.	Katılım araçlarını çocuk dostu hale getirilmesi.
	- Dilek/öneri kutuları, dijital platformlar, barkodlu anket sistemleri gibi çocukların kolayca erişebileceği araçların tasarlanması. - Katılım araçlarında çocuk dostu kullanıma önem verilmesi.
1.3.	Tüm çocuklar için kapsayıcı bir katılım ortamı sağlanması.

	- Çocuk meclisleri ve çocuklarla ilgili çalışmaların özel gereksinimli çocuklar açısından erişilebilirliğinin sağlanması. - Çocuk meclislerinde 11–18 yaş grubuna özel içeriklerin de geliştirilmesi.
2. Katılım Kültürünün Yaygınlaştırılması ve Farkındalık Geliştirilmesi	
2.1	Yetişkinlerin çocuk katılımına bakışının dönüştürülmesi.
	- Belediyedeki tüm personel ve karar vericilere çocuk hakları eğitimi verilmesi. - Kamu spotları, kitapçıklar ve sosyal medya içerikleriyle toplumda farkındalık yaratılması. - “İçimizdeki Çocuk” gibi empati temelli projelerin geliştirilmesi.
2.2.	Katılım hakkı için bütüncül farkındalık programlarının oluşturulması
	- Okullarda çocuk hakları temelli seminerler, tiyatrolar, atölyeler düzenlenmesi. - Yetişkinlerin ayrımcı ve dışlayıcı tutumlarına yönelik özel eğitimlerin hazırlanması.
3. Katılımı Teşvik Eden Uygulamalar ve Etkinlikler Geliştirilmesi	
3.1.	Katılım içeren etkinliklerin yaygınlaştırılması.
	- Çocuklarla birlikte tiyatro, yaratıcı drama, resim, gibi katılımcı yöntemlerle projeler üretilmesi. - “Sizi Dinliyoruz” günleri düzenlenmesi.
3.2.	Katılımın çıktılarının görünür kılınması.
	- Çocuklardan alınan görüşlerin sonuçlarının çocuklarla paylaşarak, şeffaflık ve güven oluşturulması. - Zor uygulanabilir projelerde sınırlılıkların ve imkanların önceden belirtilmesi.
3.3.	Katılımın karar süreçlerine entegre edilmesi.
	- Çocukların taleplerine özel bütçeler oluşturulması. - Çocuk birimleri tarafından geliştirilen projelere bütçe ve alan sağlanması.
4. Hizmet ve Ortamların Çocuk Dostu Hale Getirilmesi	
4.1.	Tüm belediye hizmet ve binalarının çocuk dostu olarak düzenlenmesi.
	- Çocuk dostu bina denetim ekibinin kurulması, tespit edilen eksikliklerin iyileştirilmesi. - Kadın ve çocuk çalışmalarının bir arada olduğu birimler yerine çocukla bağımsız olarak çalışılan birimlerin oluşturulması.
4.2.	Çocuklara yönelik hizmetlerin tanıtımlarının artırılması.
	- Parklar, okullar gibi alanlara afişler, dijital barkodlar, bilgilendirici görsellerin yerleştirilmesi. - Belediye hizmetlerini tanıtan çocuklara özel kısa film/tiyatro gösterimlerinin yapılması.

SON SÖZ

10 Ocak 2025 tarihinde düzenlenen Çocukların Nilüfer’i İçin Çocuk Hakları Çalıştayı’nın panel bölümü; 44 kurumdan 300 kişinin katılımıyla, çalıştay ise 138 kişinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Çoğunluk Bursa’dan olmak üzere İstanbul ve Ankara şehirlerinden de katılım sağlanmıştır. Yoğun katılım ve ilgi; bu alandaki gelişim ihtiyacını gösterdiği gibi varolan potansiyel ve talebe de işaret etmiştir. Kurumlar arası iletişimin ve bilgi alışverişinin geliştirilmesinin gerekliliği gündeme gelmiştir. Çocuk algısı ve çocuk haklarının bilinirliği konularında toplum olarak önümüzde kat etmemiz gereken çok fazla mesafe olduğu ve yerel yönetimlerin üzerine düşen sorumluluğun oldukça geniş kapsamlı olduğu görülmüştür.

Yerel hizmetlerin hak temelli bir bakış açısıyla yeniden ele alınmasının, katılımcı, eşitlikçi, kapsayıcı ve sürdürülebilir politikaların geliştirilmesinin hedeflendiği çalıştayda çocuk hakları alanında uzman konuşmacıların katkısıyla derinlikli bir bilgi paylaşımı sağlanmıştır.

Çocuklarla çalıştay öncesinde düzenlenen çocuk atölyeleri ve sonrasında gerçekleştirilen değerlendirme toplantıları; çocukların yaşam deneyimlerini görünür kılmış, çocukların algı, beklenti ve taleplerinin çalıştayın içeriğine ve sonuçlarına yön vermesini sağlamıştır. Çocuklar atölyelerde ürettikleri önerilerin ve fikirlerin geribildirimlerini almak, somut ve sürdürülebilir gelişmeler görmek istediklerini sıklıkla belirtmişlerdir. Kırsal bölgelerde olan çocukların belediyelerin çalışmaları ve görevleri konusunda daha çok bilgilendirilmeye ihtiyaçları olduğu ayrıca gözlemlenmiştir.

Çocuklar güvenli ve temiz alanların, tüm çocukların erişebildiği eğitim imkanlarının olduğu, karar süreçlerinde yer alabildikleri ve çocuklar için düzenlemelerin ön planda olduğu bir kent hayal etmektedir. Çocukların kendi yaşam alanları ve imkanları için önerilerde bulundukları gibi dezavantajlı grupları da gözetenek toplumun tüm bileşenleri üzerine kapsayıcı fikirler üretmeleri dikkat çekici niteliktedir.

Kurum temsilcileri ve uzman katılımcılar; farklı disiplinlerin bir araya gelmesiyle hizmet sunumunda çok yönlü, detaylı ve geliştirici öneriler sunmuşlardır. Hizmet sunumunun dışında, çocukların karar alma mekanizmalarına katılımı konusunda da ufuk açıcı paylaşımlar yapılmıştır.

Çalıştay çıktılarının; yerel yönetimlerin doğrudan geliştirebileceği hizmetler, yerel yönetimlerin diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak gerçekleştirebileceği hizmetler ve merkezi yönetimlerin sorumluluğunda olan hizmetler olmak üzere üç grupta değerlendirilebileceği görülmüştür. Rapor tüm kurumlarla paylaşılacağından öneriler sınırlandırılmamıştır.

Çalıştayda yakalanan bütüncül yaklaşım, Nilüfer Belediyesi’nin “Çocuk Dostu Kent” hedefini somut ve uygulanabilir bir çerçevede kurumsallaştırma yönünde önemli bir adım olarak değerlendirilebilir.

Bu aşamadan sonra çıktılar; Nilüfer Belediyesi başkan ve başkan yardımcıları, meclis üyeleri, müdürler ve ilgili personellerle paylaşılacaktır. Müdürlüklerden temsilcilerle odak grup toplantıları yapılarak öneriler için hizmet sınıflandırması, gerekli iş birlikleri ve görev dağılımları belirlenmesi; ayrıca odak grup çalışmalarıyla Çocuk Hakları Politika Belgesi’nin oluşturulması ve yayınlanması planlanmaktadır.

Bu raporun; yerel yönetimlerin stratejik planlarına, bütçe önceliklerine, kurumsal yapılarına yansması ve çocukların hak öznesi bireyler olarak tanınması yolunda, kalıcı etkiler yaratmasını temenni ederiz. Çalıştaya katkı sunan tüm kurum, kuruluş ve uzmanlara; sürecin en önemli paydaşı olan çocuklara teşekkürlerimizi sunarız.

NİLÜFER
KENT
KONSEYİ

ÇOCUKLARIN NİLÜFER'İ İÇİN

ÇOCUK HAKLARI

ÇALIŞTAYI RAPORU